

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

BEFIZETÉS:
6-hatásos postáért egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, április 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vészretek: Válságos idők.**
- A képviselőház ülése.**
- Egyrői-másrői. Irta: Lux Terka.**
- A közműhely.**
- Masszázs az ostromok tüst.**
- Iszég Aradmegyében.**
- Az aradi vásárjáról.**
- Beszélgetés Falk Mikával.**
- Aradi iparosok panaszai.**
- Jogakadémia Szegeden.**
- A szántársulat névsora.**
- Aradváros díszpolgárai.**
- Küry és a Kossuth-asztaltársaság.**
- Aradi eiganprimások versenye.**
- Csarnok: A korhadó lakerecsz. Irta: Bignio Marietta.**

Válságos idők.

Arad, április 4.

A politikai láthatár, a szokásos képleges kifejezéssel jellemezve, alaposan elborult. Bármerre tekintsen is az ember, mindenfelől sűrű fellegek tornyosulnak és azt sem tudhatni, melyik oldalról fog a pusztító zivatar legelsőbbet a földre zúdulni. Céhbéli időjósok már régebben, mikor még minden csendes volt, megjósolták a nagy kavarodás beálltát, akkor tudniillik, mikor a muszka külügyminiszter látogatta sorba a nyugati államok kormányait.

Valjon honnan tudták az augurok oly biztosan a történendőket és ha előre tudták, miért hagyták, hogy bekövetkezze-

nek? Mind olyan kérdések, melyek ugyan önként adódnak, de feleletre nem várnak. A föld tulsó oldalán elvégezték a dolgukat a foglalkozást kereső európai szuro-nyok, s miután a kerektség egyéb részén már megosztakoztak — nélkülünk — a hatalmak, most a világ utolsó felosztatlan zugára, a senki földjére, a pogányok uzurpált tartományaira kerül a sor, ez a legutóbbi század történetének a logikája, mely a keleti kérdés körül forgott ahhoz — bár hosszabb időközben és nagyobb kitérés után — megint csak visszatér.

Most már ott vagyunk ismét. Megérkeztünk oda helyet és időt illetőleg pontosan, úgy a hogy a diplomaták sokkal előbb már kicsinálták. A dráma ex- pozíciója is a klasszikus formákhoz simul: a fölkelők jól fegyverzett ezrei, melyek hirtelen a földből támadnak, s melyek idegen hatalmasságok alattvalóit életök- és vagyonuk biztonságában fenyegetik. Erre következik, miként egy mai sürgöny jelenti, az érdekelt hatalmak egy-egy had- testének mozgósításáról szóló hír, azután a folytatás, úgy a mint azt analóg példákban már elégszer volt alkalmunk tapasztalni.

Hiszen csak mi ne volnánk a dolog- ban oly közlelő érdekelve, vagy legalább ne érdeklődnénk oly élénken, mert bizonyos, hogy hatalmi s közgazdasági hasz- nunkra való részesedést nem fognak hagyni Ausztria-Magyarországnak az irigy ver- senytárgyak és a körmeinken most is sa-

jognak azok az égési sebek, melyeket a sült gesztenyének mások számára való ki- kaparása okozott.

Azután bizony volna nekünk itthon is elég bajunk; úgy hogy ha valamikor vál- ságosnak volt mondható belpolitikai hely- zetünk, úgy ma mondható a szó legvaló- dibb és legszomorubb értelmében annak. És nem is kellene egyéb ehhez, mint va- lami külső komplikáció, száz milliókba ke- rülő mozgósítás, a mely hosszú időre visz- sza vetné államfinanciáink végleges, ked- vező kialakulását.

Pedig enélkül is csaknem vigasztal- lan a helyzet, a melyet a parlamenti vál- ság teremtett, és a melyből a kibontako- zást még mindig nem látjuk. Képviselőink ma haza tértek övéikhez; alkalmuk lesz elgondolkozni a hivatás és kötelesség fe- lől, melyre a mandátum elfogadásával vál- lalkoztak. Üljenek tanácsot önmagukkal, barátaikkal és politikai ellenfeleikkel; fű- rődjenek meg a közérzület habjaiban s merítsenek abból bölcsességet, erőt és bá- torságot súlyos felelősséggel járó felada- tuk helyes megoldásához. Keressék, talál- ják meg és vigyék föl ünnepek után a mentő gondolatot a nemzetgyűlésbe és vessenek véget az áldatlan pangásnak, mely alkotmányos közéletünket az éhe- tetlenség disztelen posványába temeti, vagy egy oly katasztrófa kitörését idézi föl, a melyben legföltettebb kincseink odavesznek.

A hétről.

Tej-dal.

A bordaloknak irodalma
Ma már nem népszerű, letört;
Hatás nélkül zengi a dal ma
A pezsgőt, pálinkát, s a sört;
Vers-tómának csöppet se hálás
A brandy, curacao, az allash,
Hadd szóljak hát e helyről:
A tejről.

Ki tejjel él, az sohse vész el,
A tej segít a nép baján;
És nem hiába tejjel-mézzel
Folyékony ez a Kánaán;
Nem pusztulunk el semmi bajba;
Mivel fürdünk a tejbe-vajba,
S kivész Tokaj talán, de, hej!
Nem veszhet ki a tej.

A tehének produktumáról
Nem ok nélkül szól most a dal:
Azt javasolta Müller Károly,
Legyen adótárgy ez ital.

Hogy a városnak többre teljen:
Beviteli vámot viseljen,
— Mit idegen számunkra fej:
A tej.

Mert az idegennel megállja
A versenyt a helyi tehén,
És pártolásra nem találva,
A helyi riska tönkremén.
Ez adóból baj sohse válhat,
Van Aradon elég ily állat,
Mely szomszéd kartársá helyett
Leadja a tejet.

És a helyzettel vetve számot,
A város mondja még ki azt:
Kivet az oly tejjre is vámot,
Melyet a csecsemő fogyaszt.
A fogyasztás után kirojják
Az idegen *dadák* adóját,
Hogy ők se csempészheszenek
Be idegen tejet.

Bár méltányos a cölja ennek,
És a javaslat bár helyes,
Az adónak hadat üzennek:

Mivelhogy — agrár-ellenes.
Fegyverre kapnak az agrárok,
A tej-grófok és a vaj-bárók,
S betörnek inkább pár fejet:
Nem hagyják a tejet.

Bár Arad és a kapcsolt részek
Nem vonzzák őket, annyi szent,
Mert vad merkantilista fészek:
A tej... az mégis mást jelent,
Ha merkantilnek is kell lenni,
S e honból nem lehet kitenni.
Éljen e bitorolt helyen:
Agrárius-tejen.

S morálja in' ez eseménynek,
Mely mi reánk felette bús:
Hogy még az egyszerű tehénnek
Is úgy jó, ha agrárius.
Ugy lesz része fűben, kövérben,
Miniszteri diszoklevélben,
Lesz egy neves ökor neje,
S lesz híres a teje.

Forgács.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 4.

A folyosón mindenütt a függetlenségi párt tegnapi határozatáról beszélnek. Mindenki tisztában van a helyzet komolyságával és azzal, hogy a válságos helyzeten csakis a katonai javaslatok visszavonásával lehet segíteni, különben az alkotmány válságba kerül.

A katonai vitát Rákosi Viktor kezdte meg és ezuttal is le tudta bilincselni a hallgatóságot. Utána a rég hallgató Ugron Gábor ugynevezett nagyszabású beszéddel rohant ki, de bár nagy csendben beszélt, hatást csak a néppártra tett és a függetlenségi párt egy részét is hidegen hagyta. Csak a beszéd vége felé kezdett „lelkesedni.”

Szünet után kérvények és interpellációk következtek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Luxács László, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Láng Lajos miniszterek.

Elnök megnyitván az ülést, bemutatja a katonai javaslatok ellen beérkezett kérvényeket. (Eljenzés a szélbalon.)

Dedovics György jegyző jelenti, hogy régebről öt interpelláció maradt mára, ezeken kívül Szombathy György, Lengyel Zoltán, Okolicsányi László és Nessi Pál jelentettek be interpellációkat.

Elnök kimondja, hogy fél 1 órakor a kérvényeket tárgyalják és fél 2-kor az interpellációkra kerül a sor.

(A Ház új hivatalnokai.)

Biró Lajos gazdasági előadó elfogadásra ajánlja, illetve tudomásul venni kéri a bizottság jelentését, amely szerint az új Házba való költözködés folytán új hivatalnokokra és szolgákra volt szükség, ezeket ideiglenesen alkalmazták, most véglegesíteni óhajtják.

Kubik Béla felvilágosításokat kér a szolgák fizetéséről.

Biró Lajos: elmondja, hogy az új hivatalnokok fizetése is olyan, mint a régié és ezek az államhivatalnokokkal vannak egy rangban.

Apponyi Albert gróf házelnök (a balközép sarkuléséről) felvilágosításokat ad a fizetések felől. Elmondja, hogy a szaporítás szükséges volt. Az illetők ideiglenesen már alkalmazva voltak, jól megállották helyüket és égető szükség van rájuk. Kéri, hogy a jelentést fogadják el, hogy már az ünnepek alatt eszközölhesse a kinevezéseket. (Általános helyeslés.) A jelentést egyhangulag elfogadták.

(A katonai javaslatok.)

Rákosi Viktor: Szeretné, ha villam volna egy pillanatig, nem azért, hogy gyújtson és pusztítson, hanem azért, hogy megvilágítsa, miként a villám, a felső régiókat. Ha ő ezt tehetné, bebizonyítaná a felső régiók előtt, hogy az, a mit a nemzet kíván: önálló hadsereget, az dinasztikus politika. A dinasztianak érdeke, hogy itt erős, magyar nemzet és magyar hadsereg legyen. (Helyeslés.) Csodálatosnak tartja, hogy itt nálunk dinasztia és nemzet a helyett, hogy együtt éreznének és együtt dolgoznának, szemben állanak egymással. Rebellisnek mondának minket, mert eljárnak egy holt emberhez és a Kossuth-nótát énekeljük, hát mi ez ahhoz képest, hogy odaát Ausztriában a Wacht am Rheint éneklük és a buzavirágot hordják. Hiszen a Hohenzollernekkel, a nagy német birodalommal szemben is szükség volna egy erős, magyar hadseregre. A dinasztianak éppen az volna az érdeke, hogy mesterségesen tenyészse a magyarságot. Mert az volna legigazibb, legkitartóbb hiva. A dinasztia azonban csinált már német, spanyol, olasz politikát, csak magyar politikát nem csinált még soha. (Igaz, ugy van! Tetszés a szélbalon.)

Hogy lehet minket rebelliseknek mondani azért, mert magyar nyelvű hadsereget akarunk, hiszen Németországban a hatalmas császári parancs sem tudja kierőszakolni az újabb és újabb katonai követelményeket.

Azt mondják, hogy mesterségesen csinálják a népgyűléseket és küldöttségeket. Hivatkozik az egyházpolitikára, a mikor a szabad- elvű népgyűlésekről Beksics azt írta, hogy menydörgésszerűen követelték a szabad- elvű egyházpolitikát. Akkor kedves volt az a menydörgés — ugymond — mert önknek dörgött, de a mikor attól félnek, hogy a ménkü önkbe csap, az nem tetszik. (Zajos derültség.) Utal a cseh-től, oláh és alldéutsch propogandára és azzal végzi beszédét, hogy a rosszul értesült királytól a jól értesült királyhoz kell fordulnunk. Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a tanítási nyelv a katonai iskolákban a magyar legyen. (Helyeslés a szélbalon.)

(Ugron beszéde.)

Ugron Gábor: Eszébe jut a római tanács, a midőn a szenátorok a győzelem istennőjéhez fordultak és rózsamirhát bintettek reá, kifejezést adva az örömnél, a győzelem mámorának. Így tettek elvtársai, a midőn mirhát hintenek az önálló magyar nemzeti hadsereg érdekében. Azután eszébe jut az a szenátus, a mely a császárok és imperátorok idején a szenátus konzultumba foglalta a császári parancsot. Így tesszenek most, a katonai javaslatokkal. (Tetszés a szélbalon.) Ezek nem a törvényhozásból eredtek, hanem idegen tervből, megfoghatatlan, szükségtelen és felesleges óhajtságból származ-

tak. Minden nemzetnek önmagának kell intéznie a sorsát. A nemzet létérdeke a legfőbb szükséglet és ebből származik a királyi hatalom is. De a királyi hatalomnak nem szabad ellentétbe jönnie a nemzet érdekeivel. De nálunk az erők egymással szemben állanak: királyi hatalom és nemzet egymással szemben használódik fel és használtatnak ki. Ha a vita most a felsőbb körökben nem tetszik, ez reánk nincs befolyással. (Tetszés.) Előbb a törvényhozás két Házának kell nyilatkoznia és csak azután nyilatkozhatik a király. Ha előbb viszik be a vitába a korona szavait, ez nemcsak nem parlamentáris, hanem nem is alkotmányos.

I. Napoleonnak, a ki haragudott azért, mert nem minden intézmény hódolt meg neki, egy embere ezt mondta:

— Felség, mint akadémikus tudja, hogy a mely erő ellent nem áll, arra nem lehet támaszkodni.

Azt mondja tehát a szóló, hogy amely nemzet ellen nem tud állani, arra támaszkodni nem lehet. (Énnek tetszés bairól.) Akkor az a nemzet nem fog ellenállani semmi csábításnak és kísértésnek, amelynek kitéve lehet.

Szól ezután a pangermán politikáról, a melynek végcélja, hogy Ausztria második német állam legyen, a mely hűséges csatlósa lesz a nagy Németországnak. Akkor a magyar nemzet elveszett. A másik politika a pánszláv politika, a mely ellen a nemzetnek szintén védekezni kell.

Minden kis nemzet önállóan szervezte hadseregét. A midőn Németország nem birt Napoleonnal, nemzeti hadsereget szervezett és a szövetséges nemzeti hadsereg tönkretette a Napoleon császári hadseregét. Nekünk pedig idegen hadseregünk van, idegen zászlókkal, idegen jelvényekkel. Szabadságot hirdetünk, de foglyok, rabok vagyunk.

Gabányi Miklós: Elég gszság, hogy ugy van! Elnök rendreutasítja Gabányit.

Lengyel Zoltán: Most már boldog a magyar?

Ugron Gábor: Ez az idegen hadsereg bizalmatlanság a nemzet ellen. Azt jelenti, hogy ennek a nemzetnek akként legyen bátorsága, önére, a miként fent megengedik, mert különben ott a hadsereg. (Tetszés bairól.) Egy modern hadsereg nem bírhat más szervezettel, mint a minő az állam szervezete. De a folytonos gyanakvás és bizalmatlanság fenn megbénítja ezt a nemzetet. Maga az a tény, hogy a honvédségnek nincsen tüzérsege, a legnagyobb bizalmatlanság. A nemzetnek meg kell mutatni, hogy ilyen idegen hadsereget nem tűr. Azért szállnak szembe most a javaslattal, mert veszélyben látják a hazát és a koronát és mert e veszéllyel szemben egyesülniök kell és kell, hogy a korona bizalommal legyen a nemzet iránt. Nem fogadja el a javaslatot, hanem határozati javaslatot nyújt be a hadtestparancsnokságok elhelyezése iránt.

Mese a titoktartó férfiakról.

Írta: Sas Ede.

I.

Zsigray számtanácsosné és társai, egy csomó bájos fiatal asszony, jótékonycélú mulatságot tartottak a Margit szigeten. Zsigrayné Boda Gáborral táncolt legtöbbit, aki ezen a viharos forró nyári éjszakán talán tizedszer bolondult bele a gyönyörű barna asszonykába. A fiatal nyugalmazott főispán, akil azért mondatnak le, mert méltóságához nem illő, vidám, legényes életet folytatott: már vagy tíz sikertelen hadjárat után felbőszülve hagyta ott a szépségtáncosnét. A könnyebben bevehető váraknál keresett vigasztalást és talált is eleget. Legalább így beszéltek a klubban, a szalonokban; mert a Boda Gábor hódításairól sokat beszéltek, mint ahogy az ugynevezett nőhódítók szerencsés-jéről egyáltalán sokat, igen sokat szoktak beszélni.

De a vigasztalás, ugy látszik, nem kárpótolta a gavallért, mert most, mikor Varnay egy édes, divatos keringője közben karjai közt érezte a fiatal asszony formás, sugár derekát: mezesküdt, hogy ezt a búbajos teremest, török-szakad, meg kell hódítani. Reménye nőtt, amikor a barna fejecske egy-egy lágyabb ütem alatt vállára hanyatlott s a szíve diadalmasan kezdett dobogni, mikor Zsigrayné a szupécárdás után sétát ajánlott neki.

Messze elsétáltak a tánc helyétől. A fakédesen aludtak a muzsikaszó mellett, mely csak igen halkán szivárgott oda.

A szentjános-bogárkák zöldes fényben ragyogva röpködték bokorról bokorra, mint a liget éjjeli órei.

— Nina az Istenért, mért kinez tovább? — ragadta meg a fiatalember egyszerre, minden bevezetés nélkül, a tanácsosné kezét. Hisz már csaknem bevallotta, hogy szeret. S ha nem vallotta volna be, akkor is tudnám, mert elárulta ezerszer. Akkor hát mire való ez a kegyetlenség? Talán a halálba akar üzni?

— Milyen boldog ön, kedves barátom — nevetett az asszony. — Harminchat esztendő, mert van annyi, ugy-e bár? és mégis képes ilyen diakos felhevülésre! Talán bizony itt ugrik a szemem láttára a vízbe? Azzal ugyan nem fog nekem imponálni. Tudom, hogy háromszor nyert díjat az uszóversenyen.

— Jó, csak csufolódjak, de én komolyan megfogadom, hogy nem nyugszom addig...

— Lám, lám! Micsoda vakmerő fogadás! Pedig azt hihetné az ember, hogy a legutóbbi kalandja elvette egy küssé a kedvét a hasonló fogadásoktól.

— Csöppet sem.

— Pedig az órnagy ugyancsak helybenhagyta. Két hétig feküdt és azonfelül egy hónapig járt föl-kötött karral ugy-e bár?

— Sajnáit?

— Oh, legkevésbé sem. Maga kereste.

Mondják, hogy a legmeghibtebb barátai előtt egy pár diszkrét célzást ejtett az órnagyé barátságáról... A meghitt barátai elmondták a férjnek...

— Nina! Maga engem indiszkrécióval vádol. Azt hiszi, nem szanom bánom én, hogy akkor, véletlenül, mámoros fővel egypár vigyázatlan szót ejtettem el? De ki hitte volna, hogy a legjobb barátaim tovább adják? ... S maga most már azt hiszi, hogy én nem is tudnék megőrizni egy drága, egy szent titkot? Azt hiszi, hogy nem vagyok gavallér?

— Dehogy nem! Eppen olyan gavallér, mint ebben a tekintetben a férfiak rendszeren. Tudok ám én erről egy érdekes mesét is.

— Csak nem akar most mesét mondani nekem, mikor égek a türelmetlenségtől, hogy igen-t mond-e, vagy nem-et?

— Pedig mesémet meg kell hallgatnia. Mert abból megértheti a feleletemet is. Uljünk csak ide a padra. Kifaradtam a járkálásban.

Zsigrayné csakugyan letelepedett az idillikus liget egy bizalmas lugasába. A bálteremben ismét keringőt játszottak. Az asszony elkezdte a mesét, lig halható, lágy muzsikaszó mellett.

II.

Nem akarta a történetemet meghallgatni, pedig az fölöttebb érdekelheti a magafajta Don Juanokat, már ahogy magát sok jóakarattal,

(A hűvötl vakáció.)

Szünet után a kérvényeket intézték el.

A kérvények tárgyalása után Széll Kálmán miniszterelnök ajánlatára elhatározták, hogy a Ház április 16-ig nem tart ülést. 16-án az indemnity és a véderőjavaslat kerül napirendre.

(Az Interpellációk.)

Következtek végül az interpellációk.

Papp Zoltán interpellál a Gotterhalte miatt, abból az alkalomból, hogy a pécsi katonai iskolában március 15-én a növendékekkel ezt a himnuszt énekeltek. Kérdi a kultuszminisztert, tudja-e, hogy némely iskolában még mindig tanítják a Gotterhalte-t?

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy ez utóbbiról nincs tudomása. A mi a Gotterhalte-t illeti, e tekintetben egy nézet van a miniszterelnök minapi kijelentésével.

Okolicsányi a balkán mozgalmak miatt interpellál.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszában ismétli azokat, amiket Csávolszkynek hasonló tárgyú interpellációjára válaszolt. Azóta, ugymond, e kérdésben semmi változás nem állott be. A hatalmak célja a balkán államok egyensúlyát fenntartani és lehetővé tenni, hogy Törökország végrehajthassa a reform-terveket.

Szombathy György interpellált még. Erről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Ezzel az ülés véget ért.

TAVIRATOK

Edward király utja.

Lisszabon, április 4. Edward király tegnap este a diplomáciai kart fogadta, azután a két kamara küldöttségét, amely üdvözlő feliratot nyújtott neki át. Ebben a feliratban a parlament örömet fejez ki Edward király látogatásán, a melyben újabb bizonyítékát látja annak a barátságának, amely a két nemzetet öt évszázad óta egyesíti. Edward király válaszában azt mondta, hogy ismét látta a Torres de Vedrast, a hol az egyesült portugál és angol hadak egymás mellett harcoltak a portugál haza védelméért. Szerencsére a helyzet azóta teljesen megváltozott. A két nemzet a legbarátságosabb viszonyban van hajdani ellenségeivel. Ennek az évszázados szövetségnek, amely újra megerősödött, nincs más végcélja, mint a két ország és gyarmataik békés fejlődése. Végül hangsúlyozta a király, hogy nagyon kellemesen érintette az a fogadás, amelyben a lakosságnak valamennyi osztálya részesítette. — A város tegnap is fé-

vagy inkább rosszakarattal nevezik. Erdekelteti, mert a hősnője nem más, mint maga Afrodite, a szerelem istenasszonya, aki egy ízben megunt a rideg Olimpust és leszállt a földre, a Tempe völgyének napsugaras, nevelő vidékére. A lakáskeresés nem adott neki sok gondot, mert hiszen csaknem minden jóra való helyén város templomot épített a szép istenasszonynak. Afrodite beszélt magát a legcsinosabb oszlopos csarnokba s körülötte a liget csakhamar megtelt galambokkal és szerelmes párokkal, a kiknek turbékolásában a jószívű istennőnek nagy kedve tellett.

Lakott azonban abban a városban, a mely mellett Afrodite tanyát ütött, egy gazdag fiatal uriember. Valamikor az aerópág tagja volt, de igen-igen sokszor kísérték haza e lakomáról a fuvolások rózsakoszorus, mámoros fővel, hát le kellett mondania a bírói méltóságról. De ezt ne tessék célzásnak venni. A neve Bodanosz volt — de ezt se vegye célzásnak; hirtelen nem jut más ó-görög név az eszembe. . . . Erről az ifjuról sokkal több pajkos kaland híre forgott közszájon, mint magáról a hellén Don Juanok isteni mesteréről, Zeusról. A férjek dugták előle a feleségüket; az anyák persze nem a lányukat, mert a valódi Don Juanok már az ókorban is csak a férjes nőkre vadásztak és békén hagyták a lányokat.

Nos, a klasszikus dandy csakhamar hírül vette, hogy Afrodite milyen csábos közelségben ütötte fel a sátorfáját és e perctől kezdve egyre

nyesen ki volt világítva. A Tajo folyón gyönyörű tűzijáték volt.

Tüntetések Madridban.

Madrid, április 4. Az este megújultak a diákok tüntetése a Puerta del Sol-on. A diákok különféle lázító kiáltásokat hangoztattak. A rendőrség karddal oszlatta szét a tüntetőket. Tizen-négy diák és hat rendőr megsebesült. Sokan zuzodást szenvedtek. A községtanács s az egyetemi tanács a salamancai községtanácsoshoz és egyetemi tanácshoz táviratokat intéztek, amelyekben tiltakoznak a rendőrség által ott elkövetett erőszakosságok ellen. Silvela miniszterelnök kijelentette, hogy a salamancai események miatt vizsgálatot indított és hogy a bűnösöket meg fogják büntetni.

Egyről-másról.

(Három zseni. — Dankó Pista, Náday Ferenc, Prévost Marcel. — Az írói mesterség reputációja. — Böjti hangulat.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, április 4.

Egy genivel ismét kevesebb van Magyarországon. Eltemették Dankó Pistát. A divatos hotelekben vacsorázó fővárosi közönségnek a halála napján mindenütt az ő nótáit huzzák a cigányok s ezzel, mintha a cigány is, meg a közönség is eleget tett volna a kegyeletnek, napirendre tértek a nagy cigány halálán.

Igaz, hogy a világ nincs berendezve tartós gyászra s ha holnap egy kis miniszteri titkár hosszú ujjai alatt megszületik egy csinos keringő a zongora billentyűin, a kis keringő szerzője egy napalatt többet emlegetett ember lesz, mint a lump cigány volt, talán egy esztendőig is. Mert a magyar nótával ugy van a magyar ember, mint a jó borral, felejtí mellette buját-baját, mámorosá is lesz tőle, de arra már nem kíváncsi, hol termett az a bufelejtő?

Az is igaz ugyan, hogy az az ideális művészet: oda dobni lelket, szívet, könyvet, egy egy szálló dalba és azután minden különösebb követelőzések nélkül, elégni, mint a csillag, amely egy ideig az égnek fényességét nagyobbította, vagy elhervadni észrevétlenül, mint a virág, mikor illatának minden kincsét kiontotta magából.

Az ilyen élet s az ilyen elmulás szép. Nagynak lenni kiváltságok nélkül, elmúlni és mégis lenni, élni még a halál után is, mint a kőszaszellő. Ha valaki úgy halt meg, hogy lelkét a

ligetben barangolt, óriási ibolyabokrétaival a peplonja gomblyukában. Nem kevésbbé vakmerő ötlet született meg a koponyájában, minthogy magával a szerelem bűbajos istenasszonyával gazdagítsa édes emlékeit. Elszédíteni az öreg archonok fiatal menyecskéit elvégre nem nagy mesterség; de meghódítani Afroditét: az már olyan kaland, aminővel kevés balandó dicsekedhetik. . . . Nem nyugodott addig, míg meg nem vesztegette a papokat és az öröket s egy este bejutott a templom legbenső szentélyébe, holott a legszebb istennő éppen a galambjait etette.

Bodanosz ismerte már Afroditét Fidiász remekéből. De e percben úgy találta, hogy Fidiász közönséges kontár, aki nem méltó egyébre, minthogy örökké csak durva kőkorsót faragjon.

Elvakulva vetette magát az Olympus legparányibb lábacska elé:

— Istennő! Olyan vágy gyuladt fel a lelkemben, amely csak kárhozata vagy legnagyobb üdvössége lehet egy halandónak. Szeretlek, Afrodite és azt akarom, hogy enyém légy. Mit kívánsz? Gazdag vagyok és hatalmas. Ha akarod, hadat vezetek Olympus ellen, letaszítom onnan Zeust és a gögös Herát, és téged teszek az istenek királynőjének!

Afrodite mosolygott. Mosolyától gyöngéd, rózsás pir derengett a szentélyben; a halovány, lehetetszerű rózsapír, mint a friss hajnalfény, reszketett a galambok hófehér tollán.

világon hagyta, akkor ez a cigány csakugyan itt hagyta. Nem papiroson, betükbe fojtva, hanem is vásznan, színes festékben oldva föl, hanem — az emberi lelkekben. Ábrándozó, fiatal leány lelkekben, busuló, szerelmes szívekben és az önkénytelenül filozófus pusztai nép lelkében, aki akár örvend, akár busul, akár dolgozik, dalba olvad fel a lelke.

Szegény Dankó Pista, nem volt egyebéd életedben, mint a hegedű, a szíved és a szenvedésed. Utolsó idejében életednek, már öszszekoldultak barátaid azt a pár forintot, amelylyel napsugarat akartak venni s az olasz fióra illatát, beteg tüdődnék. Pedig milyen gazdag voltál, te szegény cigány, hogy ömlött a kincs művész szívedből s hogy kiszaradt a forrás ere, majd csodálkoznak messze pusztákon a paraszt lányok: mért nem terem többé nóta?! . . .

Az egyik teremő genit eltemették, s egy nagy alakító művészt, most ünnepeltek. Nádayról van szó, erről az örökifju „agglegényről”, aki olyan elegáns és ifju gavallér az ő hatvan esztendejével a színpadon, hogy vidéki kuriákról felhozott ifju kisasszonykák, láttára még most is belefojtanak egy-egy sóhajt tollas legyezőikbe.

Pedig bizony, ez az elegáns „Párisi”, már két kis bábának a nagypapája s az ő szép, fehér haju hitvese, a híres Vidmár Katalin, sokszor ringatja karjában, szép menyecske lányának kis fiát.

S ha már eddig egész levelem művész lelkék tragédiájáról és örömről szól, vegyük még ide Prévost, a francia regényíró, aki a francia feminista mozgalom egyik vezére és minden regényében, cikkében, a nők társadalmi helyzetének javítását sürgeti — és most rálött egy leány, akit elesábitott és nyolc évi viszony után elhagyott és megházasodott.

Ha Prévost nem az az író, aki elkövetheti kis gazságát, ami mindennapi epizódja az életnek és nagyon sok ugynevezett becsületos ember megteszi, anélkül, hogy a világ különösebb módon megbotránkoznék rajta; de miután Prévost a feministák vezére, így: vizet prédikáló és bort ivó színe van a dolognak.

S mintha ártana az írói mesterség reputációjának is. Író és művészembernek sok szabad ugyan, de elveket prédikálni és éppen ellenkezője szerint élni, egy kissé mégis súlyos vétség. Van még a földön, sok istenies naiv lélek, aki az író szavát az élet bibliájának te-

— Nem haragszom vakmerőségédért, halandó. Asszony sohasem haragudott meg még azért igazán, ha szerelmes epekedéssel betörték hozzá. Sőt mi több: vártalak, hiszen láttam, hogy napok óta itt kóborolsz a ligetben, melynek lombjai sóhajtásaidtól lengenek.

Bodanosz szíve reménykedve dobogott. Az istennő nagyon is kegyesen bánik vele. . . .

— Abban azonban tévedsz, ó halandó, — folytatta az istennő — ha azt hiszed, hogy Afrodite szívet fegyverrel meg lehet hódítani. Afrodite nem vágyik hatalomra. Nem irigyeli Herát gögös királyi székek. Afroditének nem kell egyéb, mint egy árnyas liget, egy forró, lázas tekintet és egy pár édesen elsuttogott szó. . . .

Es az istennő pirulva fordult el a gavallérléltől, aki tulboldogan ugrott föl térdeiről.

— Afrodite, édesem! — kiáltotta és megakarta ragadni az istennő kezecskéjét, hogy csókjaival halmozza el.

De Zeus leánya visszavonta tőle a kezét és most már több komolyság és szigorúság volt a hangjában, midőn így folytatta:

— Meghallgatom kérésedet oh halandó s oly boldoggá teszek, aminő boldog nem volt még senki Eliziumban sem. Azonban egy föltételt szabok eléd. Te minden este beköned homlokodat e kenőccsel és láthatatlanul suhansz templomba; s ha jó a rózsaju hajnal, észrevétlenül onosz haza ismét. S a világban is hallgatsz az éj drága titkairól; senkinek sem szabad tudni, hogy maga a szerelem istenasszonya

kinti, aszerint igyekszik gondolkodni, aszerint idomítja lelkét és egész életét az őt megragadó tiz parancsolat szerint rendezni be. Aztán jön egy demencia, hogy nem úgy van az ám!

Az az iró, aki megkövezi a hazugságot, maga is hazudik, aki oltárt emel a nő tisztaságának, maga is megfertözi az oltárt s aki a nő szabadságán fáradozik, épp ő az, aki elveszti a nőt.

Milyen jó, hogy az ember szeme egy néhány nagy aiakon minden diszharmónia nélkül megpihenhet. Hogy a poezis tiszta álmát nem kell apró pénzzé váltani fel, ha az életüket nézzük. Az életük úgy van össze forrva poezisükkkel, mint a gyermek az ő tiszta álmával.

Egyebekben pedig, a főváros most kissé egyhangú. Bőjtösen gyászos benne minden. Vége a mulatságoknak, zsuroknak, az asszonyok most soha sincsenek odahaza, vajamennyi a szabójánál, a cipészénél, hol van, s már készülődnek a nyári szezonra, amikor csöndes lesz Budapest, meleg és kihalt, de azért szép, szép, mint kevés más nagy város.

A közműhely.

(A villamos-társulat válasza.)

Arad, április 4.

A közműhely régóta vajudó kérdése a jövő szerdai közgyűlésen kerül döntés alá. A város képviselőtestülete ekkor fogja kimondani az elhatározó szót, hogy szükségesnek tartja-e Aradon a közműhelyt, vagy sem.

Lapunk pénteki számában néhány kérdést intéztünk a villamos társulathoz, a várossal kötendő pótszerződés homályos pontjaira vonatkozólag. E kérdések egyikét-másikat, mint értesülünk, szóvá tette ma délutáni ülésén a városi tanács is és a pótszerződésen a kérdéseknek megfelelőleg változtatásokat eszközölnek.

A villamos társulat a hozzáintézett kérdésekre ma küldte be válaszát. Közöljük itt a feleletet minden megjegyzés nélkül:

Az „Aradi Közlöny“ pénteki számában társaságunkhoz intézett nyílt kérdések felvetése révén örömmel ragadjuk meg az alkalmat az alábbi, úgy reméljük, minden tekintetben megnyugtató felvilágosítások megtételére és egyúttal köszönetünket fejezzük ki a tekintetes szerkesztőségnek azért, hogy kérdéseivel módot nyújtott nekünk az esetleges félreértéseknek előleges eloszlására.

A hozzánk intézett kérdések a következők:

I. Az örök időkre kért területen fog-e valaha más is állani, mint a közműhely épülete; s ha egyéb, a villamos áram előállítására vonatkozó beruházások eszközölnének oda, hasonló-e ezekre nézve a háromlái és megváltási jogot visszaadni a városnak?

II. Szabatosan körülírva hány esztendő az, melyre a városól a megváltási jog függesztését kéri?

III. Ad-e a villamos társulat a közműhelyvel együtt gépeket is az iparosoknak?

IV. Kap-e a város nappali áramot?

E kérdésekre van szerencsénk a következőkben teljes tisztelettel válaszolni:

Ad I. Nem lehet feltételezni rólunk, hogy társaságunk a városnak szerzett jogai, a városi hálózat ellátására szolgáló áramnak a közműhely telkén való előállítása által kijátszani akarná és amennyiben a város ily kijátszás lehetősége ellen magát mégis biztosítani kívánná s erre vonatkozó kikötést a pótszerződésbe felvenne, ez ellen társaságunknak kifogása nem is lehetne.

Ad II. Téves az a számítás, hogy a megváltási jog szünetelése 12 évig tart, mert miután a szerződés időtartama 1897. évi február 4-én kezdődött, az első 10 év alatt pedig a megváltási jog egyáltalában nem gyakorolható, annak szünetelése de facto csak 1907. február 4-én kezdődik; miután pedig a leghosszabb időt is számítva, a megváltási jog csak 1915. február 4-ig szünetel, (ha korábban, pl. 1904-ben helyezhetjük üzembe a közműhelyt, akkor csak 1914-ig), a tényleges szünetelés 7, legfeljebb 8 esztendőt tesz ki. De gyakorlatilag a megváltási jog szünetelése sem a társaságra nem előnyös, sem a városra nem hátrányos, mert hiszen ezen idő alatt a város csakis a becslési áron és ezenfelül még 40% felülfizetéssel váltathatná meg a telepet, amely árat a város valószínűleg még akkor sem volna hajlandó megadni, ha a bankkamatnál azon időben akár 1%-ra is leszállana.

Ad III. Ami a munkagépek kérdését illeti, az az által van megoldva, hogy a pótszerződés bevezető soraiban hivatkozás történik a kereskedelmi kormány és a társaság között létrejött megállapodásra, melyben a társaság által vállalt kötelezettségek részletesen felsorolhatók; csakis az ezen kötelezettségek szerint létesítendő közműhely céljára engedtetik át a telek; abban a szerződésben pedig a társaságnak az elektromotorok és a munkagépek beszerzésére vonatkozó kötelezettsége is meg van állapítva. Ugyanezen szerződés állapítja meg a társaságnak sok egyéb terhes kötelezettségeit is, ezek között azt, hogy a közműhely területén az erőátviteli áramot legalább 33%-al, a világítási áramot legalább 25%-al olcsóbban tartozik adni a vállalat, mint a városi hálózatban.

Ad IV. Ami végre a nappali áramszolgáltatást illeti, annak megoldása épen azon okból nem vonatott a jelen szerződés keretébe, mert a jogügyi bizottság és annak véleménye alapján a tanács megávéva tette azt az álláspontot, amelyet annak idején elsősorban az „Aradi Közlöny“ hangoztatott, hogy ezuttal másról egyáltalán ne legyen szó, mint amit a miniszter a várostól kíván, t. i. az alapszerződés azon intézkedéseinek megfelelő megváltoztatásáról, a melyeknek megváltoztatása nélkül a közműhely létesíthető nem volna.

Habár tehát társaságunk a maga részéről készséggel ment volna bele ezen kérdésnek megoldásába, mindamellett a tanácstól vett utasítás folytán attól tartózkodni volt kénytelen, nehogy újabb komplikációkra adjon okot. Mindazonáltal, épen társaságunk üzleti érdekének szempontjából magunk is teljes erővel fogunk arra törekedni, hogy mennél előbb juthassunk abba a helyzetbe, hogy ne csak a közműhely, de az egész városi hálózat részére is szolgáltatassunk nappali áramot, mert hiszen üzletünk lényegét épen az áramszolgáltatás képezi.

Aradon, 1903. április 4.

Teljes tisztelettel

az Aradi Villamossági Részvénytársaság
üzletvezetősége.

Hazaáruló osztrák tiszt.

(A kém-főhadnagy bűnpöre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Nagy eseményé nővi ki magát Bartmann Pál, a volt osztrák-magyar főhadnagy zsarolási és kémkedési bűnpöre. Bartmann ellen tudva levőleg az a vád, hogy Beck báróhoz, a vezérkar főnökéhez levelet intézett, melyben azzal fenyegetődzött, hogy elárulja a monarchia hadseregének s erődítményeinek minden gyöngéjét egy külföldi nagyhatalomnak, ha meg nem vásárolják drága pénzen emlékiratát, melyet erről készített. Bartmann Pált kémkedés miatt 1897-ben öt évre itélték. Alig hogy kiszabadult a börtönből, máris megakarta az említett módon zsarolni Beck báró vezérkari főnököt. A zsaroló kémet erre ismét letartóztatták s tegnap kezdték el szenzációs bűnpörének tárgyalását a bécsi országos törvényszék, mint esküdt-bíróság előtt.

Bartmann Pál 1861-ben született Galiciában. Atyja földmives volt. Elvégezte a kadetiskolát, 1848-ban hadnagy lett, három évvel később főhadnagy. 1889-ben a katonai becsületbíróság egy ítélete folytán le kellett mondania tisztii rangjáról.

Mire Bodanosz a legkomolyabb arokifejezéssel mondá:

— Gentleman ilyen dolgokról nem nyilatkozik.

III.

Zsigrayné kis szünetet tartott a mesemondásban, Boda ur szólni akart, de megelőzte:

— Megálljon, még hátra van a mesém vége. Tehát a szegény Afrodite próbát tett még több gavallérral. A számukat nem tudom, elfelejtettem azóta, hogy a mesét a dadámtól hallottam. Csak annyit tudok, hogy tiz közül ha egy akadt, aki fölládozta a hiuságát a szerelmének. . . . Az istennő elkeveredve szállott vissza az Olimpusra a földről, ahol oly szomora tapasztalatokat tón a férfiak diszkréciójáról.

Boda sértődötten állott föl:

— Asszonyom, tehát azt hiszi, hogy én is.

— Én csak azt hiszem, — felelt jókedvűen az asszony, — hogy szerencsénk a férjeknek, hogy a gavallérok annyira szeretnek a hódítással dicsekedni. Ha a gavallérok mind igazán titoktartók volnának: sokkal kevesebb éretnyes asszony volna a világon. . . . Hanem már most sietek vissza a bálterembe.

Es mielőtt udvarlója felelhetett volna neki, már eltűnt a fák között, a kivilágított, zengő bálterem felé.

üdvözi a kegyeivel. Mert ha csak egy szempillantással sejteted a titkot: nemcsak elveszted azonnal a boldogságodat, de isteni hatalamnál fogva rögtön letaszítalak a Tartarus fenekére.

Bodanosz esküre emelte két ujját. Arcán tiltakozó felháborodás ült: hogy tud ő róla az istennő ilyen lovagiatlan eljárást feltételezni?

— Megállj! — fogta meg kezét Afrodite. — Még nem fejeztem be a mondókámat. Más választást is tűzök elé. Megteheted azt is, hogy minden este mindenek szemelátára jöjj ligetembe. És midenkítől irigylve távozzál innen. Hunyorgas a szememmel, ha rólam esik szó az emberek között. Ejts el a barátaid előtt titkolózó és éppen ezért sokat mondó célzásokat, ha szépségemet dicsérik. Szóval: dicsekedj el vele az egész világ előtt, hogy Afrodite a kedvesed. . . . Ám ebben az esetben voltaképpen én nem leszek a tiéd. Hanem míg a világ azt hiszi, hogy az én szerelmemet élvezed: az én hasított orm szerezcsen rabszolgáim várjon reád.

S Afrodite tapsolt és a függöny mögül előbújt a rabnője, aki törpe vala és pupos: orrába karika volt füzve és arcán oly szeretetreméltó mosoly ült, hogy az emberben megfagyott töie a vér.

Bodanosz esküdözve kérte a szerelem isten-asszonyát: bizzak Hellasz legelső lovagjában. Hogy választhatta ő más, mint Afrodite szerelmét, még ha haligatni is kell róla, mint a sir? Avagy nem drágább előtte a szerelme,

mint a hiusága? Es forró lávaként ömlő szavaival még Afrodite vérét is lángra lobbantotta, ami különben nem volt igen nehéz mesterség, mert az Olimpusz lakóinak ereiben fehér és hideg ichor kering ugyan, de Afrodite e tekintetben kivétel: az ő lilombőre alatt rózsás, meleg vér lüktet.

S az alkony leszállott. S Afrodite várt. Várt oly türelmetlenül, akár Heró az ő kedvesére. Türelmetlenül leselkedett ki a temploma oszlopai között: ha feltűnik-e már a pagony fái közt szerelmének délceg alakja, melyet senki sem láthat, csak ő?

S ime: Bodanosz csakugyan jött. De nem úgy, ahogy a szerelmes istennő várta. Hanem az egész világ számára látható alakban.

Bizonyosan azért késett, mert sokáig töprengedett. Afroditét válassza-e, vagy a hasított orru szerezcsen rabnót? A szerelem titkos boldogságát-e, vagy a világ dicsőségét? S az utóbbira esett s választása.

Es Afrodite, a szegény, szerelme Afrodite, megszegyenülve, tántorogva húzódott be szentélyébe, mialatt a fekete szolgáló vigyorogva surrant elő a sutból hogy udvarlóját fogadja — akkor és még igen sokszor azután. Mert Bodanosz hősiessé kitarással eljárt Afrodite ligetébe és nagy lelkierővel viselte el a szörnyű szerelmi boldogságot. Hogyne! Mikor a barátai nappal váltig gratuláltak neki.

— Héj Bodanosz, Bodanosz! Nagy kópé vagy te! Hát édes az isteni Frodika csókja, mi?

Dijnoki állást kapott Lembergben, majd a lembergi Wanierék-féle katonai előkészítő iskola tanára lett. Jegyben járt egy ur leányai, aki azonban néhány nappal az esküvő előtt az eljegyzést felbontotta. Bartmann emiatt megakartta ölni hűtlen menyasszonyát, revolverrel rálőtt, majd megakartta zsarolni s akkor állott először törvény előtt. Azonban felmentették.

Ezután sokáig bolyongott állás nélkül és keserves nélkülözések közepette szánta el magát arra, hogy fölcsap kémnek. Rendkívül tehetséges katonatiszt. A hadügyminiszterium a vizsgálat folyamán a következőleg nyilatkozott róla: Bartmann Pál tudása oly magas színvonalon áll, szelleme oly élénk, intelligenciája oly nagy, hogy mint gonosztevő a legveszedelmesebbek közé tartozik és mint hazaáruló kém kiszámíthatatlan károkat okozhat a monarchiának.

A tegnapi tárgyaláson dr. Distler báró elnök megkérdezte tőle, mi indította a hazaárulásra? Bartmann így felelt:

— Én mint katonatiszt, messze tulszárnyaltam tisztársaimat az ezredben. És ezt tudtam is. Éjjel-nappal tanultam, többet tudtam mint az ezredesem. Mégis gyűlöltek. Mindenki üldözött. Különösen egy hülye százados intrikált ellenem, ez jelentett fel a katonai hadbírósnál és mennem kellett. Erős és büszke, önzértes ember vagyok. Nem könyörögtem kegyelemért, hanem mentem a magam útján. Mikor civilben voltam, akkor is üldözött mindenki, a sors is. Megvetéssel vagy ravasz kijátszással találkoztam mindenütt. Nyomoruságba estem és anarkista lettem. A kémkedésre az éhség kényszerített. Mikor láttam, hogy idehaza nem kellek senkinek, egy külföldi hatalom attaséjához fordultam azzal a kéréssel, hogy helyezzen el a hadseregében. Azt mondta, hogy ezt nem teheti, ellenben felajánlotta, hogy jól megfizet, ha kémkedek.

Elfogadtam az ajánlatot, kémkedtem, tervekkel adtam el, lelepleztek és elítéltek öt esztendőre. Megérdemeltem ezt a büntetést. Gyálatosság, infámia volt tőlem, hogy képességeimet hazaárulásra basználtam.

Elnök: Ugy van. Őa borzasztóan ártott Ausztriának. Háboru esetén az ön árulása ezek életébe került volna. Sőt, hozzáérők mondják, hogy ez egy nagy csata elvesztését okozhatta volna.

Felolvasták ezután Bartmann Pál egy levelét, melyben elmondja, hogy mennyi pénzt kapott az árulásért. *Ez a hatalom minden valószínűség szerint Oroszország, melyet Bartmann hét évig szolgált kémkedésével.* A levél szerint Bartmann 1892-ben 3400 forintot kapott Krakó hadi térképeért, a következő években 29,480 forintot kapott, ebből azonban 17,480 forintot cinkostársainak kellett adnia. Levelében Bartmann újabb 50,000 frankot kér, ennél olcsóbb áron nem akar tovább kémkedni.

Öt esztendő büntetését Bartmann Pál Grádskán, majd Steinban ülte le. A börtönben egy katonai művet írt az osztrák-magyar véderőről. A mű első fejezetének ez a címe: „Egy börtönben sinylődő férfi gondolatai az osztrák-magyar haderő erősítéséről és szervezéséről.”

— Büszke voltam erre a művemre, — szökött Bartmann Pál. — Előtte még aligha írtak ilyet. El van benne mondva a hadsereg s az erődítményeink minden gyöngője, fel van benne sorolva és be van bizonyítva haderőnk minden Achilles sarka. Reméltem, hogy e művem fejében elfelejtik, megbocsátják botlásaimat és pénzt adnak, hogy tisztességesen megélhessek. Vártam, hogy visszarántanak az törvény széléről. De mindez nem történt meg. Három hónap múlva a közös hadügyminiszter

visszaküldte művem, egy szó megjegyzés nélkül. Nem kellettem nekik. Ez borzasztóan elkeserített. Kiszabadulásom után három hónappal Bécsbe jöttem, s akkor tapasztaltam, hogy művemben kifejtett eszméim közül számosat megvalósítottak s meggyőződtem arról, hogy *művem a hadügyminiszteriumban előbb lemasolták, azután küldték vissza.*

Ez év január 14-én Bartmann Pál egy levél kíséretében művét ismét beküldte Beck báró vezérkari főnöknek. — A levélben ezeket írta:

„Ereimben orosz, német és lengyel vér folyik. Hajthatatlan büszke férfi vagyok, aki nem nyalja ellenségeinek talpát. Mellékelt művemet önök már felhasználták, amennyiben lemasolták, mikor először beküldtem. Vásárolják meg mos', ezt kívánom önöktől. Mindent átható szellemem ismeri tisztán Ausztria Magyarország stratégiai helyzetét. Tudom, hogy hol vagyunk mi erősek és hol lehet halálos sebet ejteni rajtunk. Mindent tudok! Ha e művem nem veszik meg, akkor *másutt fogom értékesíteni.*“

Bartmann Pált e kitétel miatt tartóztatták le ismét és helyezték vád alá zsarolás és kémkedés miatt.

A tárgyalás két-három napig fog tartani.

SPORT.

+ Az aradi kerékpár-klub elnöksége felkéri tagjait, hogy *Bauer Istvan* elhunyt klubtársuk temetésén holnap vasárnap teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Gyülekezés délután háromnegyed 5 órakor a gyászház előtt (Deák Ferenc utca 13. sz.)

Inség Aradmegyében.

(Az erdő-üzem fellendítése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4.

Aradmegye jászahelyi kerületének országgyűlési képviselője, *Szombathy György* dr., a képviselőház mai ülésén tartotta meg szűzbeszédét, még pedig egy igen érdekes és praktikus interpelláció kapcsán, mely megyénk hegyvidéke szegénysorsu lakosságának felségítését célozza. Nagyon helyénvaló, nagyon talpraesett volt ez az interpelláció s kívánatos, hogy mielőbb teljes siker kövesse azt a humánus törekvést, mely benne megnyilatkozott.

Szombathy felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a *nagyhalmágyi* és *borossebesi* járások egyes vidékein a lakosság nyomor és inség előtt áll. Midőn gyors és alapos segílyt kér, egyszersmind kiterjeszkedett az új erdőtervezésre és az erdőüzem terveinek megfelelő helyesbítésére, mely az interpelláció véleménye szerint a sanyaru helyzetet jórészt szanálná.

Az interpellációra *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter nyomban válaszolt s megígérte, hogy a „*hazafias nemzetiségek által lakott vidék*“ sorsán a kormány kötelességének tartja segíteni. A miniszter kedvező válaszát úgy az interpelláló, mint az egész Ház tudomásul vette.

A képviselőház ülésének ez az érdekes része így folyt le:

Szombathy György dr. körülményesen, az érvek egész sorával megindokolta felszólalását s aztán a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz és a földművelésügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomásuk a miniszter uraknak arról, hogy az Aradmegye jászahelyi kerületéhez tartozó *Nagyhalmágy és Borossebes* járásainak hegyvidéki román népe körében a múlt

évi kedvezőtlen termés folytán jelenleg a *nyomor és inség tünetei mutatkoznak?*

2. Van-e tudomásuk a földművelésügyi miniszternek arról, hogy ezen hegyvidéken az 1898. évi erdőtervény életbeléptetése óta az egykor virágzó állattenyésztés és nagy jószágállomány hanyatlásnak indult?

3. Hajlandó-e a földművelésügyi miniszter ur ezen vidék volt *urbéreseinek* Aradmegye közgazgatási erdészeti bizottságához már benyújtott és időközben benyújtandó kérvényeit az inséges viszonyokra való tekintettel soron kívül tárgyaltatni, az aradi állami erdőhivatalt a helyszíni szemle sürgős megejtésére s az urbéri erdő- és legelő-illetmény elkülönítése iránti javaslattételre utasítani és ezek megtörténtével az üzemtervek megfelelő helyesbítését elrendelni?

4. Hajlandó-e a földművelésügyi miniszter ur ezen üzemterv-revizióval kapcsolatban esetről-esetre az *erdővágási területek célszerű beosztását*, az öt évi elő- és husz évi utótilalom redukálását, az előhasználatra előirt vénhedett fák eladásából befolyandó összegek egyéni felosztását, az erdő-illetőségekben levő tisztások és legelő területek beerdősítésének felfüggesztését, valamint a legelő-gazdaság és gyümölcsös létesítését és a hol a szükség parancsolja, a *legelő-üzem behozatalát* elrendelni?

5. Ha a miniszter uraknak az inséges viszonyokról tudomásuk van, hajlandók-e a nyomor enyhítésére *tengeri kiosztása* és a stratégiai jelentőségű *nagyhalmágy—vaskóhi és jászahely—szlatinai* utak állami kiépítésével nyújtandó inségmunka által a kereskedelemügyi miniszter urral egyértelműleg segíteni?

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ezen interpellációra a miniszterelnök nevében is válaszolni kíván. A mi ezt a kérdést illeti, hogy *Aradmegyében a szó szoros értelmében vett inség volna* — ugymond — erről az illetékes megyei hatóság részéről eddig hozzám *hivatalos felejtés nem érkezett.* Azonban az iránt meggyűntem a t. képviselő urat, hogy a kereskedelemügyi miniszter ur részéről történi gondoskodás, hogy inséges munkára, t. i. a hol munkanélküliek vannak, ott *tízezer korona fordítassék.* Nemkülönben közölhetem, hogy a legközelebbi minisztertanács egy általános felhatalmazást adott *négysszázezer korona erejéig* az egész ország területére nézve, a hol éppen a munkanélküliség szempontjából a legszükségesebb inségmunkák volnának szükségesek.

A képviselő ur felszólalásában beszélt az új erdőtervényről, annak hatásáról és végrehajtásáról is az öt kerületében. Mielőzttatnak tudni, hogy a törvény értelmében minden érdekelt birtokosnak mód nyújtatott arra, hogy a *legelőket illető kérdésekben felebbezzon.* A kik felebbezéssel éltek, ott mindenütt helyszíni szemle tartatott.

Ami különösen *Aradmegyét* illeti, itt mindössze *hatvan* volt urbéres birtokosnagnak 4600 holdnyi urbéri legelője vonatott be az új törvény harmadik pontjának hatályába és a *hatvan* birtokosság közül *hatan felebbeztek.* Ami pedig a felosztott területeket illeti, hogy a felebbezések elbírálásával méltányosan iparkodtam eljárni, mutatja az, hogy felebbezést kérő feleknek *több mint ötven százalékát* a törvény hatálya alól kibocsátottam.

Végül biztosította a miniszter az interpellálót, hogy a kormány az ország minden vidékére egyenlő tekintettel van s a képviselő által említett, *hazafias nemzetiségek által lakott vidék* iránt is a legnagyobb jóakarattal viselkedik.

A miniszter válaszát *Szombathy György* dr. készséggel tudomásul vette.

Az aradi vásárvám.

(A szabályrendelet tervezete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A város tanácsának szabályrendelet-tervezete, melyről a gazdasági szék pénteki ülésén olyan nagy vita folyt, a szerdai közgyűlésen kerül tárgyalás alá. A szabályrendelet tudvalevőleg a város kövezeti alapjának gyarapítására azt tartalmazza, hogy a város területére behozott termények és áruk után vásárvámot szedjenek.

A tervezet három fő szakaszát foglalja magában a vásárra behozott áruk megvámolásának. E három főszakasz a következő:

1. Gyalogosok által, vagy egy lovon, öszvéren, számaron behozandó árucikkek;
2. Szekéren szállított áruk;
3. Vasuton hozott és a városba szállított árucikkek és termények.

Az első szakasz vámtételei a tervezet szerint a következők: *nyersbőrök*, darabonként 14 fillér, *nyulbőr* 3 fill., *gyapju* (3 kigrig) 8 fill., *viasz* kilója után 2 fill., *házi vászon és fehérneműk* egy behozatal után 10 fill., *faedények, fa-szén, hárs, faabroncs, üvegneműk* egy behozatal után 10 fillér; az előbbi cikkek, ha lovon hozták be 25 fill. Az itt fel nem sorolt cikkekért, melyet egy gyalogos kézben, kosárban, vagy zsákban eladás végett behoz, de emberi élvezetre szánva nincsen, akár kirakja a piacon, akár nem, egy gyalogos behozatal után 5 fillér, lovas behozatal után 10 fillér.

A második szakasz vámtételei a következők: *tűzifa* köbméterenként 6 fill., *kádárgyártmányok*, egy szekér után 1. kor. 20 fill., *kender*, len, egy szekér 70 fill., *fazekas edények*, gyolcs, *üvegnemű* szekerenként 80 fill., *gabona*, vagy más magvak *szákonként* 6 fill., minden egyéb fel nem sorolt, de emberi élvezetre nem szánt árucikket hozó szekér után 40 fillér.

A vasuton hozott árucikk után: *szalonna*, *szir*, *nyers*, vagy füstölt *hus*, *sajt*, *turó*, egy métermázsán felül százkilogrammonként 50 fillér, *vaj* métermázsánként 100 fill., *szinméz*, *viasz* 2 kor., *kőszén* métermázsánként 2 fillér, *gabona*, *petróleum* métermázsánként 8 fill., *aszalt gyümölcs*, *dió*, *mogyoró*, *liszt*, *kása*, 10 fill., *nyers gyümölcs* 20 fill., *tűzifa* 6 fillér, *ásványvíz* 25 fill., *faragott*, vagy *mű-fa* 80 fillér, *virág* kosaranként 80 fillér, *emlék és sirkő* egy métermázsáig 1 kor., egy mmázsán felül 2 kor. malomkövek darabonként 50 fillér.

Gyalog, vagy szekéren hozott áruk vámját a vámsorompóknál szedik be. A vasuton hozott cikkek vámját a vasut szedi be, mely a kezelési költségek fejében a beszedett vásárvám tíz százalékáig részesíthető. A vásárvámot általában-összegeben fizetni nem lehet.

Aradi lakosnak a város határán belül termelt cikkei *vásárvám-mentesek*. Ha a vásárvám évi tiszta jövedelme a 20.000 koronát felülhaladja, a többlet a házipéztárt illeti. E szabályrendelet kijátszása 100 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

A tervezet indokolása elmondja, hogy a vám behozatalára a város jövedelmeinek szaporítása céljából van szükség. Az új községi adó közvetett, tehát a legarányosabb adó jellegével bír, másrészt az adótárgy értékéhez viszonyítva csekély fillérekben vettetik ki, s így magát az árucikket nem drágítja, a közönséget tehát nem sújtja. Fontos rendelkezése a szabályrendeletnek, hogy az emberi fogyasztásra szánt cikkekét vám alá nem veti.

A vásárvám jogosságát így fejt ki az indokolás: A tervezett vásárvám éppen azon vagyonszeres osztályt kívánja a város háztartási

költségeihez való hozzájárulásra kényszeríteni, amely az ezzel járó csekély terheket könnyebben viseli el, mint a magas házbéradó és kereseti adó után kivetett immár tetemes községi adó súlya alatt görnyedő polgárságnak nagy zöme. És éppen ezen osztály városi társadalmunknak: a *nagy cégek és vállalatok* voltak azok, amelyek ezen elveknek érvényrejutása esetén a vásárvám megfizetése alól szabadulnának; kövezetvámot eddig sem fizetvén, a vásárvám is érintetlenül hagyná őket.

A kolozsvári szabályzatot, melynek mintájára készült az aradi is, a belügyminiszter három évre hagyta jóvá. A tanács, bár nem tartja kétségesnek, hogy a három év leteltével a vámszedés jogát a miniszter újból engedélyezni fogja, mégis tekintettel arra, hogy az aradi vásárvámnak, mint a kövezeti alag egy részének speciális rendeltetése van, a tervezet azt kíváná, hogy a minisztertől *hat évre* kérjék a szabályrendelet jóváhagyását, mert a kövezet-alap terhére teljesített munkák rendszerint olyan természetűek, hogy az azzal járó kiadás több egymásután következő évre osztatik fel, s így könnyen megtörténhetné, hogy elvételvén a bázisa, a teljesített kiadás fedezett nélkül marad.

Az indokolás végül elismeri, hogy ezen új adónem a polgárok egy részét terhelné fogja, de azon tudat, hogy az általános ipari, gazdasági és kereskedelmi pangás mellett a város *községi adója tovább nem emelhető*, vagy annak emelése legalább is az *ultima ráció jellegével bír*, másfelől azon kényszerűség, amely előtt a város áll, s amely lehetetlenebbé teszi azt, hogy a legigazságosabb követelményeknek is beláthatatlan időközön át eleget nem tehet, indokoltá teszi a javaslatot.

Ezen szabályrendelet elfogadása esetében ez egyszer a *vagyonszeres osztály hozandó majd áldozatot* a külvárosok s azok polgárainak érdekében: anyagi hozzájárulásával lehetővé teszi azt, hogy a külvárosi, talán legsúlyosabban terhelt polgároknak oly régen hangoztatott s az utcáik rendezésére vonatkozó óhajai végre teljesíthetők lesznek.

EGYESÜLETI ÉLET.

Ülés a kereskedelmi-testületben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az aradi kereskedelmi testület választmánya ma délután, a kereskedelmi akadémia tanácskozó termében ülést tartott. Napirend előtt *Tedeschi* Viktor elnök üdvözölte *Magyary* Ferencet, abból az alkalomból, hogy cége harmincéves fennállásának ünnepét ülte.

Ezután az évi közgyűlés előkészítésére tértek át. A közgyűlést *április 19-én* délelőtt tízenegy órakor, a felső kereskedelmi iskola disztermében tartják meg.

A *kis- és középkereskedők társulata* átiratban közölte azon elhatározását, hogy be akar oivadni a *kereskedelmi testületbe*, mint annak egy szakcsoportja: csupán azt követvén ki, hogy a szakcsoport elnöke, *Weisz* Dávid a testület választmányában, mint előadó helyet foglalhasson. A testület választmánya a kis- és középkereskedők ezen elhatározását örömmel fogadta, s *Tedeschi* Viktor elnök előterjesztésére kimondták, hogy a kis- és középkereskedők érdekeit igyekezni fognak ép oly hiven szolgálni, mint a külön egyesület. Az évi rendes közgyűlésen javaslatba hozza a választmány, hogy a megüresedett három választmányi tagság közül egyet *Weisz* Dáviddal, mint a szakcsoport előadóival, egyet *Weisz* Sándorral, mint a beolvadt egyesület elnökével töltsenek be.

Az évi számvizsgálat megejtésére a közgyűlés *Magyary* Ferenc, *Dobiaschi* József és *Ernyei* Gyula tagokat, s az elnökséget küldte ki.

Az ülésen *Tedeschi* Viktor elnöklésével jelen voltak: *Magyary* Ferenc, *Kohn* S. N., *Révész* Nándor, *Lengyel* Tivadar, *Hegyi* Albert, ifj. *Neuman* Adolf, *Gebhart* István és *Marschall* Lajos dr.

(*) *Kiskereskedők gyűlése.* Az aradi és arad-megyei közép- és kiskereskedők társulata f. évi április hó 15-én, szerdán esti nyolc órakor a kereskedelmi és iparkamara termében *rendkívüli közgyűlést* tart, melyre a társulat tagjai okvetlenül megjelenni kötetnek. Tárgy: 1. A zárszámadások előterjesztése. 2. Határozathozás a választmány indítványára az aradi kereskedelmi testületbe való beoivadás iránt. Arad, 1903. április 4. *Weisz* Sándor elnök.

(*) *Az aradi Székely Otthon* e hó 5-én vasárnap délután 4 órakor tartja e havi rendes választmányi ülést. Kéri az elnökség a tagoknak teljes számban való megjelenségét.

(*) *Az aradi iparosok első betegsegélyző- és temetkezési egyesületének* elnöksége holnap, vasárnap délután 3 órakor hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagok s mindazok, kik beiratkozni szándékoznak, tisztelettel meghívotnak. *Rosmanith* Albert, elnök.

(*) *Az aradi hivatalosolgák betegsegélyző és temetkezési egylete* holnap, vasárnap délután 3 órakor rendes havi választmányi ülést tart.

(*) *Az erzsébetvárosi Testvériség* agghonvédeket segélyző asztaltársaság vasárnap délután 5 órakor tartja értekezletét *Rittler* János vendéglőjében.

Beszélgetés Falk Miksával.

(A politikai helyzetéről.)

Arad, április 4.

Bródy Sándor lapjának, a *Jövendő*-nek, holnap érkezik Aradra a hatodik füzet. Ebből már ma alkalmunk van szó szerint közölni a legérdekesebb cikket, mely e címmel jelenik meg: „Beszélgetés Falk Miksával” és szó szerint így hangzik:

Él itt Budapesten egy ember, aki még benne van a legaktívabb munkában, mivel mellesleg újságszerkesztő is, mégis már felülről nézi az összes dolgokat. Nem akar és nem nem akarhat többé semmit, mivel mindent elérte, azt is, amit nem akart. Cserdesen ül az íróasztala mellett és nyugodtan várja, amíg az események hozzája jönnek. Meg nem lepheti semmi, föl nem izgathatja semmi, látott és már ennél keményebb idöket és mindennél sötétebb borulást is. Nem érdemes felizgulni, nincsen olyan szövődés, amely ki nem bogozódik, el nem simul: körülbelül ez lehet a filozófiája és talán még az, hogy az események főképp azért vannak, hogy az újságírónak legyen mit regisztrálni. Ha egy újságíró bölcs és valóban benne van a dolgokban, segít azokat intézni és nem csak kullog utánuk; ha valaki *Falk* Miksa: az nyugodtabban és egyszerűbben ítéli meg a legnehezebb helyzeteket, mint akármelyik államférfi. Gondolom, a multban államférfiak, sőt maga a király is — akiknek az újságírás nem a kedvelt metierje — sokszor fordultak hozzá, hogy megkérdejk tőle: mint szolgál az ő egészségük és hogy mint lesz tovább?

A németül olvasó magyar és külföldi közönség kellemesebb helyzetben van, mint a legnagyobb tekintélyek: a közállapotok legfőbb doktora, a lapjában minden nap referáltat az állapotokról. Mégis, most már jó ideje nem látuk a személyes jegyével ellátott véleményét a *P. Lloyd*ban. Ezért izgatott bennünket a feladat, hogy felkeressük és megkérdejk tőle, mit gondol az ügyek folyásáról, helyesebben: mit tart elmondhatónak e gondolatokból? *Falk*, aki Európának ma kétségkívül egyik legokosabb

és legtapasztaltabb embere, egyszersmind egyik legkitünőbb stílusztája is, bizonyos, hogy nem szorult az interwiew műfajára. Mégis arra számítottunk, amikor fölkerestük, hogy neki se eshetik rosszul az államférfini kényelem, ha más ir helyette, eleget irt ő mások helyett.

Nagyon természetes, hogy a kormányzó párt legelső publicistája annak legrendíthetlenebb híve és amikor a helyzet rajzának vázlatát kérjük tőle, nem azt várjuk, hogy az obstrukció e diadalmos pillanataiban, örvendezvén, örvendezzen. A helyzet nyomasztó borulatát éreznie kell neki is, mint ahogy reánehazodott az az egész szabadelvűpártra és az aranyozott termék büszke kupolái alatt mind csupa Ossian jár. Ha ugyan nem ül és révedezvén, némán azt nem kérde: mi lesz!

— Hogy mi lesz? kérde ön tőlem! — Igy szólott Falk Miksa is és újra fölhevén a kérdést, mélyen elgondolkodott, pedig az ő judiciuma gyorsan szokott végezni a legbonyolultabb kérdésekkel. (Ez az újságíró erkölcsé és fölénye).

— Hogy mi lesz? — mondá, — nincs olyan ember ma a világon, aki ezt meg tudná mondani. Nem kell fontoskodónak lenni, csak egy kissé lelkiismeretesnek és akkor nem válasszhatunk csak kérdehetünk. Valami lesz, valahogyan kifejlődik az a politikai helyzet, az bizonyos. És itt eszembe jut Bánffy báró, aki semmimód nem tartozott a Hamletok közé. A mikor — kormányzata idején — égett, forrt és bonyolódott minden, kérdeztük tőle: mit gondolt, mi lesz? „Azt nem tudom“, felelte, „de valahogy lesz, mert sehogymég nem volt!“ — Tehát: valahogy lesz, ámbátor ez a helyzet más, mint a milyen a Bánffy féle volt. Akkor a kormányelnök személye ellen való ingerültség volt a főfaktor. Most — mondják — erről szó sem lehet, sőt ellenkezőleg. Tehát a megoldás módja és lehetősége nem olyan egyszerű.

— Nincs tehát személyes momentum, amelyen át meg lehetne találni az obstrukcióból kivezető utat. Ez nem csak labirintus, de a megzavarodott labirintus.

— Az ember kénytelen hasonlatokkal dolgozni, hogy a helyzetet megérthesse és megértethesse. Nézzé ezt a lakosztályt, nincs csak az az egy kijárata, az ajtó amott. Ha e kijáratot feigyujtják, azon át nem lehet menekülni. De hol másutt? Mert menekülni: az a természetes ösztön. Marad a csuda és az — ablak. Az utolsó pillanatban menekülni lehet az ablakon, az élet- vagy a halálugrással. Az egyetlen ajtó fel van gyujtva.

A vezérő publicista elmosolyodott. Nyilván arra gondolt, hogy a tavaszi nap igen barátságosan süt odakint és az ő nagyszabású és mégis kedves dolgozószobájának szőnyegén békessegesen végig sugárzik. Nem ég itt semmi és odakint is tesznek-vesznek, munkálkodnak, adósságot csinálnak és hiteleznek az emberek. A politikai helyzet tragikus voltát nem érzi még a közvélemény, annál kevésbé reflektál rá a természet. A politikus szeme azonban hamarosan elkomolyodott, az előrevetődő árnyékokat látta:

— Közönségesen megértem kortársaim cselekedeteit, de bevalom, — folytatá, — az ellenzéket most nem értem. Beszéljünk csak praktice. A kormányelnököt nem akarja megbuktatni, mit akarhat hát? Mondják, ő felségére a királyra akar pressziót gyakorolni, hogy az új katonai javaslatot elejtse. De mikor azt Széll magáévá tette? Amikor az épp úgy tartozik a kormányelnök előttük szimpatikus személyére, mint a felségre. Sőt az egész kormányzat — természet szerint — egy ebben a javaslatban. az ország kormányzatának legfőbb vezetőjével. Hogyan képzeli az urak azt, hogy Széllnek megadják az ujoncokat, a felségnek pedig nem? De ne folytassuk a kérdezősködést, nézzük a tényt. A megobstruált javaslat Ausztriában törvény. És itt hagyjuk el az okfejtést, magától fejlődik az tovább. Mégis, a tárgytól szinte szabadon, jegyezzük meg: lehető-e az, hogy valamelyik másik kormányzat levegye a javaslatot a napirendről?

— Nem lehet. Mert ha egy concessio lehető volna, ezt csak a kormánynak tennék meg, hogy megtakarítsák egy krízis, a mivel — manapság — igazán takarékoskodni tanácsos.

— Ilyen módon, ha május elsejéig nem lesz indennitás, — már pedig az erre való kilátások éppen nem biztósak, — előttünk az ex-lex. Rövid két szó, de igen súlyos és jelentőségteljes állapot. Az állam nem kap pénzt és katonát, nem szedhet adót. Közjogilag legalább mindezt nem teheti, mivel nincs a kezében törvény, amely az államot erre fölszabadithassa. Jön az adószedő és az adófizető azt mondhatja neki: nem fizetek és az adószedő elmehet. Viszont, miből fizeti akkor a tisztviselőit és alkalmazottait? Micsoda ribillió lenne ebből! De ez még hagyján. Az államnak adósságai vannak és azok jórésze szelvényekkel egyetemben a külföld kezében. A szelvények esedékesek, azokat fizetni kell. Nem fizetünk a külföldnek? És hogyan értesük meg velük a fenforgó hazai viszonyokat. És ha künn nem lesznek szíves azokat megérteni?

A pénznél ime végsőt ütközött a kérdés és a helyzet futólagos vázlata után Falk Miksa hirtelen pontot tett. El kellett mennie a pénzügyi bizottságba, amelynek ő az elnöke. Ott tárgyal most minden nap késő estig. Aztán szerkeszt, elolvassa a lapja kézírásait, mint akármelyik szerkesztő, a ki ma kezd. És ezt így tartja természetesen, magánál. Másnál azonban csudálja a nagy minőségű férfiak tipikus sajátosságát, a változatlan, egyforma ruganyosságát. Bucsuzás közben még Fejérváryt „jellemozte“.

— Ebben az obstrukcióban pedig van egy momentum, amely engem elragad. És ez a momentum a Fejérváryé. Olyan, mint egy fiatal tiszt, változatlanul egy ifju hadnagy. Mindég en garde, mindég biztos, mindég készenlétben. Minden optimismusom föltámad, ha rá gondolkodom és nem busít, ha egyszer megül, gyengélkedik. Ugyan, csudálkozunk rajta, hogy ő is csak ember! A nagy betegséget lerázta magáról, mint egy fiatal hadnagy. Csudás szervezet és még valami más is. Ha őt látom, akaratlanul is valami attakra gondolok . . .

. . . Valóban, a magyar ezredék történetében vannak ilyen hirtelen maga-„kivágás“-ok. De hogyan, min keresztül?

Az összeállott, szinte kővé vált ellenzéken, avagy a körülötte tömörülő ellenzéki közvéleményen keresztül? Valaki vérezni fog belé, csak ne a nemzet!

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Cigánybáró, operette. Rste: Bob herceg, operette. (Páros bérlet.)

Hétfő: Pillangó-kisasszony, színmű. Hangverseny. (Páratlan bérlet.)

Kedd: Négy évszak, színmű. Csillag Teréz vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Szerda: Kismama, vígjáték. Csillag Teréz vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: A Gyurkovits-leányok, vígjáték. Csillag Teréz és Csillag Klárka vendégfelleptével. (Páros bérlet.)

Péntek: Szünet.

Szombat: Szünet.

A Dalegylet hangversenye.

— Április 4. —

Az Aradi Dalegylet lelkes tagjai igen szép munkát végeznek: a zene és ének kultiválásával valóságos kulturmissziót teljesítenek. Idealistikus az ő tevékenységük és bizonyára rászolgáltak már arra, hogy városunk műértő közönsége minden tekintetben támogassa.

Ugy tudjuk, hogy sok egyesülete, sok egylete és társasköre van e városnak, melyek mindegyike, valahányszor alkalma nyílik, azt hangoztatja öblös hangon, hogy a szépnek, a jónak, a nemesnek, a hazafiasnak lelkes istápolója. A mai hangverseny arra tanított, hogy ez a sok szó, ígérlet: tiszta frázis, semmi egyéb.

A színház látóképe ma igen siralmas volt. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy fent a színpadon majdnem annyi ember volt, mint lent a

nézőtéren. Pedig a dalegylet oly szépen működött, a karok oly exakt éneket produkáltak, hogy a legosztatlanabb dicséret illeti ezért Vincze Miklós elnököt és Sperber Frigyes karnagyot és az egylet minden egyes tagját.

A műsor négy első száma a „Takarodó“, a Dal a dairól, a Magyar népdalok, a Szerenád, minden tekintetben fényesen sikerült és az egyes szölamok kiváló egyöntetűséggel működtek, a mi az énekesek finom zenei érzékére vall.

Nyílt színen aratott tapsot a dalegylet Hoffmann meséi első felvonásának előadásával, melyben a kar oly szépen énekelt, hogy bármely nagy opera büszkélkedhetett volna velük.

Pihenő szám volt a Bálkirálynő egyfelvonásos vígjáték előadása, melyben Zilahy Todor Tazillójával szaporította remek és művészi alakításainak számát.

Az operettben Bejczy, Zilahyné és B. Szabó emelték a hatást megszokott szép énekükkel.

A dalegylet büszke lehet mai hangversenyére és kíváncsún tartjuk, hogy ne csüggedjen el a közönség mai részvétlensége miatt. Az igaz érdem végre csak meg fogja találni a jutalmát.

Carolus.

* Csillag Teréz Aradon. Zilahy Gyula igazgatónak sikerült megnyerni Csillag Terézt, a Vigszínház ünnepelt művésznőjét, három vendégjátékra. A művésznő mindhárom fellépése rendes bérletfolyamban lesz. Csillag Teréz első fellépése f. hó 7-én, kedden lesz a Négy évszakban. Zilahy igazgató a premiért a bérlet iránti figyelemből rendes bérletben adja elő. Második fellépése szerdán, f. hó 8-án A kis mamában, harmadik fellépése csütörtökön f. hó 9-én a Gyurkovits leányokban lesz. Ezen előadásnak különös érdekeltiséget nyújt az a körülmény, hogy a Gyurkovits leányokban fel fog lépni Csillag Teréz leánya, Csillag Klárka is Mici szerepében. Jegyek mind a három vendégfellépésre már hétfőn válthatók d. e. 9 órától a színházi pénztárnál.

* Rózsa Lili — Pillangó kisasszony. Érdekes színnázi est lesz hétfőn. Az utazó diákok énekkarának szereplésével együtt „Pillangó kisasszony“, a szépséges japáni darab kerül színre, melynek főszerepét, a szerelmében haláláig vergődő japáni leányt Rózsa Lili játssa. Bár énekszámái is vannak, azért a szerep első sorban drámai s így, mert operett-színésznek alakítja, mint színpadi különlegesség is élénk érdeklődésre tarthat számot. A darab prologusát Gazdy Aranka szavalja.

* Kilencszáz diák. A budapesti VIII. kerületi poigári fiúiskola növendékei, kik most Gyulafehérvárt Majláth püspök vendégei, hétfőn d. u. 4 órakor érkeznek Aradra és este a színházban 250 tanuló ifju hangversenyt rendez Erdő Ernő énektanár, karnagy vezetése mellett. A 250 tagból álló énekkar, a legnagyobb fegyelmélettséggel és precíz előadásával már többször vitta ki magának a legnagyobb elismerést. A tanulmány-ut vezetői Ullerich Gyula, VIII. k. poig. iskola igazgatója és vele jönnek Csomóssy Sándor, Erdő Ernő, Lázár Kálmán, Lévai Miksa, Ottinger Gyula és Telek József tanárok.

* Uj festőiskola Aradon. Április hó 15-én Aradon egy új festőiskola nyílik meg, mely előreláthatólag sok tanítvánnyal fog megindulni. Az új festőiskola vezetője Végh István színházi festő, aki holnap, virágvasárnapon válik ki az aradi színtársulat kötelékéből. Végh István neve eléggé ismeretes az aradi közönség előtt s vállalkozásához nevével egyéb ajánló levél nem is szükséges. Csak azt emeljük ki, hogy Végh István a rajztanári pályára készült, s mint ilyen a festészet technikáján kívül a rajzolás módszertanát is alaposan érti. Ertesülésünk szerint Végh István festő iskolájába már eddig is szép számmal jelentkeztek a tanítvá-

nyok. Az iskola programja elég bő, a selyemfestés minden ágát, továbbá olaj-akvarellés és vízfestést is meg lehet tanulni Végh István-nál. A festőiskola a Simonyi-utcai régi színház épületben nyílik meg és a tandíj egy hónapra 10 korona.

* Az áprilisi műsor. A színházi bizottság mai ülésén terjesztette elő Zilahy Gyula az áprilisi hónapban színre kerülő darabok sorozatát, mely a következő: *drámai művek*: Négy évszak, Hamlet, Nóra, Froufrou, Folt amely tisztít, Richiő bibornok, Fra Girolamo, Nagymama (*Prielle* Kornélia vendégjátéka), Gyurkovics leányok, Kismama, Kikapós férjek, Tiszteletes ur, Liliomfi, Czifra nyomorúság; *operettek*: Szultán, Görög rabszolga, Kis herceg, Modell, Bajusz (ujdonság); *operák*: Lohengrin, Fauszt.

* Uj Szaffi. Vasárnap d. u. a *Cigánybáró* operettben lép fel H. Fekete Aranka az első nagyobb szerepben. Ezúttal ő fogja énekelni Szaffi szerepét. Érdeklődéssel nézünk a fellépés elé, mert e szerepben érvényesítheti erőteljes hangját. A többi szereplő a régi maradvány. — Este a nagy sikert aratott *Bob herceg* kerül előadásra, ez idényben utolszor.

Aradi iparosok panaszai.

(Küldöttség az államtitkárnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Az aradi állami gyermekmenhely munkálataira tartott árlejtés körül temérdek panasz hangzott el az aradi kisiparosok körében. A főszerelem az, hogy az a bizottság, mely az árlejtésen döntött, mért indokolta meg avval az aránylag olcsóbb ajánlatok visszautasítását, hogy az ajánlattevőkben nem látja meg a kellő garanciát. Evvel, — ugymond a panasz, — tönkretették nem egy jövevű, szolid aradi iparos hírnevét, diszkreditálták azok megbízhatóságát.

Az olcsóbságuk dacára is visszautasított és ezenfelül még megbántott iparosok orvoslást kerestek, követelve a belügyminisztertől a sérelmes bizottsági határozat felülvizsgálását, illetőleg feloldását.

Két aradi iparos, Weil Alajos bádógos és Belloni Jakab, a *Menrath és özv. Franckné* kőfaragó cég üzletvezetője a bizottsági határozat kihirdetése után Budapestre utaztak, hogy illetékes helyen orvoslást keressenek a sérelem ellen.

A két iparos legelső sorban Barabás Béla dr. országgyűlési képviselőhöz fordult, avval a kérelemmel, eszközölnie ki a számukra audienciát a miniszterelnöknél. Barabás kijelentette, hogy annyira el van foglalva a politikai dolgok miatt, hogy egy pernyi ideje sincs, az országházból ki nem mozdulhat. Hanem megmondotta nekik, hogy forduljanak az ő öcséhez, Barabás Péter budapesti lencsházi tisztviselőhöz, aki majd utbaigazítja őket. Barabás Péter szívesen állott az aradi iparosok rendelkezésére és elment velök a IX. kerületi Tüzoltó-utcai Fehér Kereszt lencsházba, melynek igazgatója aztán megmondotta nekik, hogy Széll Ignác belügyminiszteri államtitkárhoz kell ilyen esetben fordulniok a panaszszal.

Erre a két aradi iparos elment a belügyminisztériumba Budára, a hol aztán kihallgatásra jelentkeztek Széll Ignác államtitkárnál. Félórai várakozás után be is jutottak az államtitkár színe elé, aki vörös bársonyszékében ülve fogadta a küldöttséget. Azt kérdezte hideg arckifejezéssel tőlük, hogy miért jöttek, mire Weil bádógos előadta, hogy az aradi gyermekmenházra tartott árlejtés alkalmával visszaélések történtek. Elmondta Weil, hogy az árlejtésre kiküldött bizottság részrehajlóan járt el, mellőzte azokat is, akik olcsóbb ajánlatot tettek. Kijelentette, hogy az ő anyagi helyzete olyan,

mely kellő vagyoni fedezetet nyújt s különben is már nem egy ízben végzett állami munkát. Volt nála olcsóbb ajánlattevő is, kérde, hogy ha már az nem kapta meg a munkát, mért nem kapta meg legalább ő?

Széll Ignác államtitkár erre ezt felelte, hidegen és szinte ideges arckifejezéssel:

— Ahhoz önöknek semmi közük. A bizottság annak adja ki a munkát, akinek akarja. Hát például ha ön házat épít, nem annak adja-e, akinek akarja?

Weil Alajos erre nekitüzesedett arccal, helyenként megnyomva a szót, a következő erélyes hangú és önérzetes választ adta:

— Kérem egy állami építkezésnél ilyesminek nem szabad előfordulni. *Ez állami munka, ebből üzletet nem szabad csinálni.* Ha a munkát annak adják, akinek a bizottság éppen akarja, akkor hát minék irtak ki pályázatot, és hol vagyunk mi kisiparosok, mikor éppen az államnak kellene a kisipart támogatni? Mi szükség volt a bizottságra, ha az állam ugyanis annak adja a munkát, akinek akarja?

Weil Alajos beszéde közben Széll Ignác felemelkedett, ülőhelyéről és most már barátságosabb modorral válaszolt:

— Majd intézkedni fogok és elrendelem a felülvizsgálatot.

Erre Weil átnyújtotta az államtitkárnak az aradi kereskedelmi és iparkamara e tárgyban szerkesztett memorandumát.

Evvel aztán a kihallgatás véget ért.

TANÜGY.

(—) Tanárok a miniszterhez. *Wlassics* Gyula miniszterhez minap a következő távirat érkezett: „Az aradi állami tanítóképző intézet tantestülete mai napon tartott gyűlésén nagyméltóságodnak fizetésünk rendezése körül kifejtett atyai gondoskodásáért hálás köszönetét nyilvánítja. Szabó József igazgató“.

Jogakadémia Szegeden.

(A nagyváradiak aggodalma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 4

Nagyváradon napok óta olyan hír tartja magát, mely mély aggodalommal tölti el az ottani polgárságot.

A hirben egyuttal el van temetve a harmadik egyetem eszméje is, melyért annyit versengtek a vidék metropolisai.

Nagyváradra most érkezett meg annak a híre, hogy a közoktatásügyi kormány a jogakadémiát onnét áthelyezi Szegedre.

A közoktatásügyi miniszteriumban javában dolgoznak már az áthelyezés indokolásán, melyben az egyik főérv az, hogy a nagyváradi főiskola hallgatóinak legnagyobb százaléka az erdélyi román ifjakból kerül. Ezeknek pedig a kolozsvári egyetem elég hozzáférhető s így különösebb érdekek nem ütköznek az áthelyezésbe.

Hogy mért akarja Szegedre vinni a jogakadémiát *Wlassics*, azt avval indokolják, hogy Szegednek, mint a nagy Alföld metropolisának, okvetlen szüksége van főiskolára, s miután a kormány teljesen elejtette a harmadik egyetem eszméjét, az Alföld nagy vidékének pedig szüksége van jogi főiskolára, Szeged teljes joggal remélheti, hogy a jogakadémia oda helyeztessék.

Nagyon érthető, hogy Nagyváradon ez a terv kínos megütközést keltett. Nagyváradon bizonyos ellenzéki körökben az a hiedelem van elterjedve, hogy ennél a kér-

désnél a *boszu* vezette a kormány kezét. A *Tisza* Kálmán bukásáért ez lenne a revans.

Egy másik ilyenfajta kombináció a jelenlegi politikai helyzettel hozza összefüggésbe a jogakadémia áthelyezését.

Eme kombináció szerint a kormány *Barabás* Bélát akarja sakkban tartani: *Barabás* ugyanis, így gondolják ezt Nagyváradon, kerülete ilyen nagyfontosságú érdeke előtt meghajolna és csakhogy megmentse Nagyváradot ettől az érzékeny csapástól, leszerelné az obstrukciót.

Ezek azonban teljesen szabad kombinációk, melyekhez tisztán a fantázia szolgáltatja az alapot.

A szintársulat névsora.

(Az elhatalmasított bírálattól.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Aradváros színházi bizottsága ma délután ülést tartott, melynek tárgyául a szintársulat felülbíráltása és az áprilisi havi műsor tudomásul vétele volt. Az ülés viharosnak ígérkezett s teljes szélcsendben folyt le. Az igaz, hogy a társulatot nem bírálták, részint a nyilvánosságtól való tartózkodás miatt, részint azért, mert rájöttek, hogy a szinígazgatóval kötött szerződés s egy miniszteri rendelet teljes ellentétben állván egymással, a társulatot, melyet már most kell az igazgatónak a téli szezonra szerveznie, nem bírálhatják meg, csupán a nyári szezonra terjedő hatályai.

A társulati névsort, melyet lapunkban már közöltünk, olvasták fel az ülés kezdetén.

Edvi-Ilés László szólott hozzá legelőször. Az a nézete, hogy csak úgy fogadhatja a névsort, mint amelyben levő változásokkal a téli társulat ellen emelt kifogásoknak eleget óhajt tenni az igazgató. De nem veszi tudomásul a névsort, mint olyant, mely a jövő év virágvasárnapjáig szól. A színházi bizottság nem adhatja fel a jogát, hogy őszkor a névsorhoz szóljon.

Zilahy Gyula szinígazgató kijelenti, hogy csak virágvasárnaptól virágvasárnapig köthet szerződéseket. Erre egy miniszteri rendelet kötelezi. Ilyenformán, ha ősszel emelek kifogásokat, új tagokat nem kaphat.

Urbán Iván főispánnak az a nézete, hogy itt valamit tenni kell, hogy a szinígazgatónak a várossal fennálló szerződése s a miniszteri rendelet között összhang létesüljön.

Edvi-Ilés László: Nyárra nem lehet az igazgatótól olyan társulatot követelni, mint télire. De ha ősszel kifogásolják a névsort, pótolni már nem lehet. Az a véleménye, hogy a főispán által említett összhangot létre kell hozni.

Institoris Kálmán polgármester: A kérdéses miniszteri rendeletről nem tudott semmit. A miniszter a színészegyesületet értesítette, de a törvényhatósági bizottságokat nem.

Müller Károly: Indítványozza, hogy az ügyet adják ki a tisztí ügyészségnek, hogy módosítsa a szerződést. A névsort pedig, hogy az igazgató eleget tehessen a miniszteri rendeletnek, úgy kell elbírálni, mintha már a téli névsor volna. A tagok nagy része ismeretes, s így a bizottság véleményét azonnal kimondhatná, van azonban több új tag is, kiket még nem lehet megbírálani. Küldjenek ki *albizottságot*, s ez bírálja meg a társulatot.

Urbán Iván, *Tedeschi* Viktor, *Avarfy* Ferenc, *Kabdebó* János dr. szoltak még a tárgyhöz, majd elhatározták, hogy bizottságot küldjenek ki, mely még áprilisi hónapban mond vé-

deményt, hogy az igazgató a próbaidő számba menő első harminc nap alatt az esetleges változtatásokat eszközölhesse. A bizottságba kiküldettek *Institoris Kálmán* polgármester elnöksége alatt: *Avarfy Ferenc*, *Edvi-Ilés László*, *Müller Károly*, *Mawell Vilmos* dr.

Az ülésen *Urbán Iván* főispán elnöksége alatt jelen voltak: *Avarfy Ferenc*, *Edvi-Ilés László*, *Institoris Kálmán*, *Kabdebó János* dr., *Reicher Károly*, *Tedeschi Viktor*, *Varjassy Lajos* és *Angel István* jegyző.

MULATSÁGOK

(=) Az önkéntesek bálja. A csász. és kir. 33-ik gyalogezred egyéves önkénteseinek bálrendező bizottsága nyomtatott értesítéssel közli velünk, hogy a multkorról elhalasztott táncvigalmat *április hó 18-án* tartják meg. Az értesítés magyar és német nyelven van nyomtatva, ami arra mutat, hogy az önkéntesek okultak a példán s most már nem ragaszkodnak kizárólag a német nyelvhez, a mit első ízben is megtehettek volna.

Aradváros díszpolgárai.

(A város aranykönyve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Budapest törvényhatósági képviselői mozgalmat indítottak arra, hogy a főváros aranykönyvéből, mely Budapest díszpolgárainak névsorát foglalja magában, töröltesse azokat a neveket, amelyeket az abszolútizmus korszaka alatt a bécsi kamarilla diktált az aranykönyvbe. Tényleg, a mai magyar nemzet önérzete nem tűrheti meg, hogy a Bach-huszárok neve ott tündökljön a magyar közélet előkelői között, nem lehet az, hogy a magyarok vérszépül egy sorban foglaljanak helyet a magyarok jeltelével.

Az ország többi városainak is kell annyi hazafias érzéssel bírni, hogy az 1849—1867. évek alatt bejegyzett neveket egyszerűen huzzák át annak a könyvnek lapjain, ahová különös érdemek árán kerülhet az, aki elsősorban magyar, vagy ha idegen is, de a magyarok iránti szeretetével kiérdemelte a hazafi elnevezést.

Arad díszpolgárainak névsorában — s ez dicsérete ennek a mindenkor hazafias városnak — *nincs egyetlen név*, amelyet nem a hazafiai érdemek tettek méltóvá az aranykönyvbe való bejegyzésre. A szabadságharc aradi eseményei ugylátszik sokkal mélyebben vésődtek a város polgárainak szívébe, semhogya a honfi fájdalommal erőt tudott volna venni a szolgálatteljesítés és az alattvalói készségesség. 1847-től 1861-ig egyetlen bejegyzés sincs a könyvben. Az utolsó név 1847. december 29-én *Popovics Sebők* szücsmestere s azontul 1861-ig senkit nem ért az a kitüntetés, hogy nevét „Arad polgárainak iktató könyvé”-be feljegyezték.

Ettől eltekintve is azonban sok érdekességet találhatni a sárga levelű, vaskos könyvben. Első lapján arannyal festet iniciálékkal az alábbi tollrajzzal díszített szöveg olvasható:

Szabad Királyi Arad Városa
Polgárainak

IKTATÓ KÖNYVE,
1834-ik Esztendei Augusztus 21-étől
mint

Installationalis naptól kezdve.

A könyv második lapján még szebben és díszesebben rajzolt betűkből ez a szöveg áll:

Orczi Méltóságos

Báró Orczy Lőrincz Ur,

Tettez Nemess Arad Vármegye Főispánja 's e Szabad Királyi Arad Városának Coordinációjában munkálkodó

KIRALYI BIZTOS

mint bölts fáradhatatlan munkássága hatásos párt-fogása 's Közbenjárása által e Város 's Lakossai Polgárai édes Szabadságának

ESZKÖZLŐJE

a hálaadó Tanács által e Város legelső Polgárjának eme Könyvbe be iktatott

1843. Eszt. September 19-ik, J. K. 135-ik sz. a. költ végzésének folytában.

A harmadik lapon kezdődik a névsor *Thököly Sebők* nevével. Utána egy nem kevésbé ismert név következik: a *Heim Domokosé*, aki Aradnak polgármestere volt. Ebben az évben, 1835-ben, sőt az utána következő két-három évben is, százszámra irták be a neveket az aranykönyvbe. Ugylátszik, hogy ebben az időben nem volt még meg a díszpolgári megkülönböztetés s a könyvbe mindazok neveit följegyezték, aki idegent Arad kötelekébe felvettek.

De hogy valami díszítéskö meg is létezett, ezt mutatja az, hogy 1838. június 13-án *Széchenyi István* grófnak és *Seina György* bárónak nevét irták a könyvbe. Ismertebb nevek ebből az időből: *Pázmány Dénes*, Komárommegye első alispánja, gróf *Zichy Herman*, *Marczibányi Lőrinc* kir. és cs. kamarás, Nyitramegye első alispánja, *Czapka Ignác bécsi polgármester*, 1843. évből *Friebeisz Károly* és *Purgly János* táblabírák.

Eddig az időig — 1835. és 1843. közt — az aranykönyvbe irt polgárok alig kivétellel *valamennyien iparosok*. Legtöbb közöttük a „cipellő mester”, a *magyar és német timár*, az ács-mester és a csizmadia.

A honorációrok 1843-tól szerepelnek. A már említettek kivül ott találjuk 1847-ből gróf *Hadik Gusztáv* alezredes nevét, és gróf *Wickenburg Károly* és gróf *Zselénszky László* aradmegyei birtokosok nevét. Az 1847. december 29-ről kelt utolsó bejegyzés után tizenhárom évig nem újították új kijegyzésre a könyvet.

Ezernyolcszázhatvanegy után Arad díszpolgárai a következők: *Beck Antal* házbirtokos, *Gábrriel Lipót*, *Szmolka Ferenc* lengyel birodalmi tanácsos, 1863-ban *Kövessy Ede* *büvész*, *Porsauer Benjamin* aradi pénzügyigazgató, 64-ben *Weisz Károly* helyettes polgármester, *Mandisz János* dohánybeváltási felügyelő (1867.), gróf *Andrássy Gyula* miniszterelnök (1868.), *Atzél Péter* polgármester (1869.), *Ráday Gedeon* gróf országgyűlési képviselő (1871), *Stiny Lénárd* vasuti üzletvezető, *Schill Károly* pénzügyigazgató (1879), *Csiky Gergely* író, *Aradi István* orvos, *Lakatos Ottó* minorita házfőnök (1881.), *Munkácsy Mihály* akadémiai festőművész, *Jókai Mór* író, *József főherceg*, a honvédség főparancsnoka (1893.), *Kossuth Lajos*, Magyarország volt kormányzója (1887.), *Wekerle Sándor* miniszterelnök (1894.), *Dániel Ernő* báró miniszter (1898.), *Salacz Gyula* polgármester és *Fábián László* főispán, az 1900-ik évben.

HIREK.

Küry és a Kossuth-asztaltársaság.

— Üdvözlő irat a művésznőhöz. —

Arad, április 4.

Az aradi Kossuth-asztaltársaság nevében *Müller Károly* felkérte nébány nap előtt a városunkban időzőt *Küry Klárát*, hogy az Ara-

don emelendő Kossuth szobor javára lépjen fel a színházban. A művésznő ezt készséggel megígérte, mire a Kossuth-asztaltársaság legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy Küryt üdvözölni fogja elhatározásáért. E célból a következő üdvözlő levelet intézte hozzá:

Nagyságos Küry Klára urhölgy művésznőnek
Budapesten.

Még a honhűség kötelességének teljesítése is más alakot ölt és edesebbé válik, ha a nemzeti géniusz küldöttét mellénk szegődnek, fölajánlják istenadta tehetségeiket, hogy mihamarabb testet öltönn, érche öntve álljon a magyar hazaszeretet inkarnációjára!

Müller Károly ur által küldött üzenete és tett ígéretére, hogy az itt emelendő Kossuth-szobor pénzalap gyarapítására egy szini előadáson díjtalanul játszik) mellékelt jegyzőkönyvi kivonatban fölismerheti Nagyságod szíve dobbanását a magyar honieány megnyilatkozásának visszhangját. Öröm és büszkeséggel tölt el bennünket a tudat, hogy nagy és szent főadatunk teljesítésében közöttünk, velünk munkálkodva üdvözölhetjük a magyar muzsa egyik kiváló csillagát, az ünnepezt művésznőt: *Küry Klárát*. Midőn bizottságunk határozatából mellékelt kivonatot átnyújtjuk, érzelmeink főtésére ideiktatjuk: Magyar hőigynek születél, tedd hivatásodat — Rendeltetés az égből, a földön áldva vagy.

A vizontlátásra: *Nagy Kálmán*, elnök.
Schwarcz Zsiga, titkár.

E sorokkal kapcsolatban megküldték a művésznőnek az asztaltársaság értekezletének jegyzőkönyvi kivonatát, mely szerint ígéretéért jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak neki.

A vendéglátékkal kapcsolatos teendőket elintézésével *Müller Károly* (b. elnököt), *Zilahy Gyula* tagot és *Schwarcz Zsiga* titkárt bizták meg.

— **Virágvasárnap.** A husvéti ünnepek elseje, Krisztus jeruzsálemi bevonulásának emléknája köszönt reánk holnap. Napsugárra, virágillattal teljes ez a nap, melyet áhitatos szívvel fogad a kereszténység. A vallásos érület mellett más réven is jelentős ez a nap. A színészek nevezetes időpontja a virágvasárnap. Ez a szerződések általános ideje, s Tália apostolai ekkor szedik fel sátorfájukat, illetve modernül szólva, megváltják vasuti jegyüket új állomáshelyükre.

— **Az aradi püspök a királynál.** Budapestről jelentik: *Papp I. János* aradi gör. kel. püspök ma Budapestre érkezett és *Szell Kálmán* miniszterelnöknél, valamint *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszternél tisztelettel és megköszönte nekik, hogy felterjesztették a királyhoz jóváhagyásra. Az új püspök legközelebb Bécsbe utazik, hogy ő felsége kezeihez letegye az esküt.

— **Rákóczi hamvainak hazahozatala.** Dicséretes ügyért indit mozgalmat az ország ifjúsága. Régi adóssága a magyarnak, a melyet így le akarnak róni. Haza akarják hozni II. Rákóczi Ferenc hamvait, a melyek Konstantinápolyban, a bencések kápolnájában nyugszanak. Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy a budapesti egyetemi ifjúság ma lelkes föltívást küldött az összes magyarországi főiskoláknak, felszólítva azokat, hogy miként ők Budapesten, azonkép a vidéken is kezdjenek gyűjteni, továbbá ünnepeket rendezni *Rákóczi hamvai hazahozatalának* alapjára.

— **A motor-közlekedés új felügyelője.** Mint értesülünk, az *Aradi és csanádi egyesült vasutak* igazgatósága a motor-közlekedés felügyeletével, valamint a műhely és fűtőház vezetésével *Sármezey Endre* főmérnököt bizta meg, a ki egyuttal az *Alföldi első gazdasági vasut* igazgatását is vezeti. E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a gőzmotor pár nap óta minden

nehézség nélkül közlekedik és bonyolítja le a menetrendszerű forgalmat.

— **Vertán Oszkár dr. halála.** Az egész városban általános, őszinte részvétet kelt *Vertán Oszkár* árvaszéki ülnök hirtelen halála. Ma délelőtt a város tisztviselőkara *Institúris Kálmán* polgármester vezetése alatt kondoleált a családnál s az elhunyt városi tisztviselő koporsójára koszorút helyezett. A hivatalnoki kar külön gyászjelentést adott ki a népszerű tisztviselőtárs elhunytáról, hasonlóképp az *Aradi korszolyász-egyesület*, melynek a megboldogult számvizsgáló-bizottsági elnöke volt. A temetés holnap, vasárnap d. u. 8 órakor lesz a Batthyány-utcai halottas házból.

— **Forradalom a Balkánon?** Szófiából táviratozzák: A bolgár forradalmi bizottság futárokkal üzenetet küldött az összekülvő bandáknak, hogy az általános forradalom előkészítéséig szüntessék be a harcot, nehogy hiába pazarolják az emberanyagot.

— **A pápa felbontja Lujza házasságát.** A Rómában megjelenő *Giornale D'Italie* közli, hogy a szász király a pápához fordult a szász trónörökös házasságának felbontása céljából s ennek következtében a szentszék sürgősen el fogja választani a feleket. *György* király egy magas állású bizalmi férfi közvetítésével érintkezett a pápával, aki biztató ígéretet küldött a szász királynak. Az idézett római ujság szerint a Vatikán titkolozik s hozzáteszi, hogy a szász király közbenjárásáról szóló híresztelés nem igaz, de azért a cáfolatokkal szemben is fenntartja közleményét a „*Giornale D'Italie*” és a legjobb forrásból vett értesülés alapján azt írja, hogy a szentszék már talált válokokot is, amelynek segítségével meg fogja semmisíteni a szász trónörökös házasságát. — Ki fogják ugyanis mondani, hogy Lujza hercegnő magasfoku históriában szenvedett már akkor, mikor férjhez ment a szász trónörököshöz.

— **Zágrábról kitiltott ujságíró.** A zágrábi rendőrség a holnapra tervezett tüntető körmenet megtartását megtiltotta, *Ottó* hírlapírót pedig Horvátország területéről kitiltotta, meghagyván neki, hogy 24 óra alatt hagyja el Horvátország területét. A kitiltás Zágrábrban nagy feltűnést kelt, *Ottó* az „*Agramer Zeitung*” munkatársa volt s azonkívül számos külföldi és bécsi lapnak tudósítója. A kitiltásra *Ottó*nak a „*Neues Wiener Tagblatt*” megjelent egy cikke adott alkalmat.

— **Lueger újból polgármester.** Bécsből táviratozzák: A községtanács mai ülésén *Lueger*t 155. szavazat közül 124-el újra megválasztották polgármesternek. Huszonegy szavazólap üres volt.

— **Halálozások.** *Bauer* István aradi m. kir. adólistát ma éjjel, 28 éves korában meghalt. A korán elhunyt fiatal embert csak néhány nap előtt nevezték ki a nagykanizsai kir. adóhivatalhoz adólistának; az állást azonban nem foglalhatta el, mert rohamos tüdősorvadás érte, amelybe meghalt. Holnap vasárnap délután 5 órakor temetik. Az aradi kerékpár-klub, amelynek tagja volt, koszorút helyezett ravatalára.

Mátyás Mihály aradi vendéglős, a városnak egy becsülésben álló polgára, tegnap délután meghalt. *Ij. Kopetko* Károly aradi kereskedő apósát gyászolja az elhunytban, aki 67 éves kort ért.

— **Elutasított virilisták.** Az aradmegyei virilisták 1903. évi névjegyzékének összeállítására ellen *Dáskál* Juon és *Morár* János panaszszal fordultak a közigazgatási bírósághoz. Azt panaszolták, hogy őket nem vették fel a névjegyzékbe, bárha adójuk kétszeres számítása alapján ez megilleti őket. A közigazgatási bíróság a tárgyiratok alapján elutasította a panaszokat, mert a panaszosok nem jelentették be igényü-

ket a kellő időben s így adójuk nem volt kétszeresen számítható.

— **Ordódy Pál temetése.** Budapestről jelenti tudósítónk: A „*Turul*” felszállásának szerencsétlenül járt áldozatát, *Ordódy* Pál holttestét az este *Ajtay* R. Sándor és *Mimich* Károly dr. törvényszéki orvosok felbontták. A boncolás után a halottat elszállították a Horánszky-utca 16. számú házba, a hol a már előzőleg elrendezett ravatalra helyezték. A ravatalos szobát szebbnél-szebb koszorúk sokassága lepte el, amelyek között ott voltak a családtagokéin kívül az Aero Club-é, *Dollinger* Tamásé, s számos magáncsaládé. A ravatalos termet az elhunytak cimereivel díszítették föl. A beszentelés 4 órakor volt a gyászházban, a melyen a szertartást *Kanovich* Béla józsefvárosi apátplébános végezte. A beszentelés után a koporsót a keleti pályaudvarra szállították, a honnan még az este a Komárommegyei *Bagotára* vitték s ott vasárnap délután 4 órakor helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

— **Eltűnt jogtudós.** Eperjesről táviratozzák, hogy *Sarudi* Vilmos dr. jogakadémiai tanár, aki az utóbbi napokban excentrikus viselkedésével kínos feltűnést keltett, március hó végén nyomtalanul eltűnt a városból. A fiatal, alig 28 éves, de nagy reményű jogtudós újév után összetűzött a város egyik legtekintélyesebb polgárával és barátainak csak nagynehezen sikerült az ügyet simán elintézni. A múlt héten pedig egy előkelő eperjesi ügyvédet nyílt utcán minden ok nélkül inzultált. A tudós tanáron legutóbb az idegesség jelei mutatkoztak.

— **Esküvő.** *Klein* Károly fővárosi kereskedő holnap, vasárnap tartja esküvőjét Budapesten, a dohány utcai izr. templomban *Hahn* Jusztin kisasszonnyal.

— **Szerbia új alkotmánya.** Belgrábról táviratozzák: Itt a legközelebbi napokban várják az alkotmány megváltoztatását. Szerbia politikai életének előkelőit fogják összehívni értekezletre, mely a munkálatokat előkészíteni fogja.

— **Sztrájk egy gyufagyárban.** *A. Neubauer* Károly és fia cég tulajdonat képező győri gyufagyárban a gyár összes munkásai: kétszáz férfi és nő egyetértve abban hagvták a munkát s a gyár ennek következtében egyelőre teljesen szünetel. A munkások egy küldöttsége bejelentette a sztrájkot a rendőrségen is s a munka-megszüntetés okául a rossz bánásmódot adta. Az ellentét gyáros és munkásai közt tegnap délelőtt élesedett ki egy incidens következtében, a mely a raktárban történt, a hol egy munkás kezét emelte a gyártulajdonosra, aki erre egy csomag gyujtót dobott a munkás felé, de el nem találta. Munkabér kérdésének a sztrájk kitörésben, része, úgy látszik, nincsen. — A munkások azonban követelik egy gépésznek az elbocsátását, a kinek azonban a raktárbeli incidensben része nem volt. — A gyártulajdonos, miután a munkások kivonultak, bezáratta a gyár kaput s délután kifüggesztette rá a következő felhívást. 1. Azon munkás, vagy munkásnő, aki hétfőn reggel 6 órakor munkahelyén nem áll, a munkakönyvét ugyanaz nap folyamán a rendőrkapitányságnál átveheti s mint végleg elbocsájtott tekintetik. 2. A gyár vezetősége kiköti magának azon jogot, hogy csak tetszése szerinti munkásokat fogad vissza a munkába. A kikötés azokra a munkásokra vonatkozik, kiket a vezetőség a sztrájk vezetőinek tart. — A hatóság minden tőle telhetőt meg tesz, hogy a dolgot békés uton intézhesse el. A rendőrkapitány felszólította a sztrájkolókat, hogy követeléseiket és sérelmeiket írásban adják be hozzája.

— **Halálos játék.** *Ujszentannáról* jelenti tudósítónk: Nagy szerencsétlenség történt tegnap *Zimbrod* Nándor községi rendőr házában. A rendőr 15 éves fia megtöltött fegyverrel játszott s azt gyomrának illesztette. E közben a fegyver elsült s a golyó a szerencsétlen fiu altes-

tébe hatolt. Rögtön orvost hívtak, de már a meglőtt fiun segíteni nem lehetett, ma reggel nagy kínlás után meghalt.

— **Andrássy Aladár gróf,** a megboldogult főkamarmester holttestét ma délután szentelték be Budapesten, óriási közönség jelenlétében. A beszentelési szertartáson a királyt *Apponyi* Lajos gróf udvarnagyképviselte. Megjelentek még *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Plósz* Sándor, *Lukács* László, *Láng* Lajos és *Darányi* Ignác miniszterek, *Apponyi* Albert gróf képviselőházi elnök, *Wekerle* Sándor, *Hieronymi* Károly stb. A holttestet az esti vonattal Krasznahorkára szállították.

— **Királyné és ujságírók.** *Bukarestből* írják: Aligha van ujságírói egyesület, amely előkelőbb védő-asszonnyal dicsekedhetnék, mint a bukaresti ujságírók szindikátusa. Ennek a testületnek egy küldöttsége a minap arra kérte Románia finomlelkű királynéját, hogy fogadja el az egyesület védőségét. Es *Ersébet* királyné, aki mint *Carmen Sylva* a szellem birodalmában is a királynőkhöz tartozik, kegyesen beelegette. Azt mondta, hogy örül, ha az ujságírók céljait előmozdítja, csak forduljon bármikor hozzá, ő minden ereje és képessége szerint azon lesz, hogy a sajtónak és a sajtó embereinek segítségére legyen. A népszerű királyné e szavai bizonyára csak emelni fogják a román sajtó erkölcsi színvonalát.

— **Elsikkasztott váltók.** Pécsről táviratozzák: *Ováry* János a Vágocs-vidéki takarékpénztár főkönyvelője 40.000 korona értékű váltók elsikkasztása után megszökött. Pénteken avval hagyta el Pécsét, hogy Pozsonyba megy feleségét hazahozni, ma pedig azt a táviratot kapta a pénztárat *Ováry*nétől Pozsonyból, hogy férje Hamburgban hajóra szállt.

— **Vándormadarak érkezése.** Ki tudná megmondani micsoda földöntuli erő sugja meg a vándormadaraknak odaát, messze idegenben, hogy az idén idehaza hamarabb ébred a természet, mint rendes körülmények között, hogy erdőn mezőn a tavasz az ur mindenek fölött? Vadlibák, vadrucák rendszerint csak április vége felé jönnek vissza, de az idén már napok óta itt vannak. De nem csak a vadászpuskának kedves vadak érkeztek meg az idén korábban, hanem a többi szárnyasok is, köztük nagy részben bevonultak már a falukba, nádasokba a golyák s ha így tart az idő, bizonyára hamarabb lesznek itthon nálunk a fecskék is.

— **A megsebesült konzul.** *Konstantinápolyból* táviratozzák: Egy tegnap esti távirat azt mondja, hogy a sebesült orosz konzul állapota komoly, de nem reménytelen. Általános állapota kissé javult. Az orosz nagykövetség hivatalosan még nem tett lépéseket a konzul megsebesítése ügyében. Még utasításokat vár. A merénylőt, mihelyt kihallgatható lesz, haditörvényszék elé állítják. Az úszkubi vilajet alban vidékeinek megfenyítését és megszállását hivatalos török közlés szerint 33 zászlóaljra fogják bízni. Híre jár, hogy egy ideérkezett magántávirat szerint *Seserbina* konzul belehalt sebeibe. Az orosz nagykövetség még nem kapott erre vonatkozólag megerősítő jelentést.

— **Tolvaj vasúti pénztáros.** *Eszékről* táviratozzák: *Izmay* Jozsef vasúti pénztáros, a kit a bródi állomáson elkövetett pénztárolással gyanúsítottak, öt órai kihallgatás után bevallotta, hogy a lopást ő maga követte el. Az ellopott összeg 27.345 korona volt. *Izmay*t fogva tartják.

— **Építő-munkások gyűlése.** Az aradi építő-munkások vasárnap délelőtt fél 10 órakor sajtógyűlést tartanak, melynek tárgyául a „szervezkedés és a sajtó” van bejelentve.

— **Tűz Szemlakon.** Tegnap reggel 5 órakor tűz volt Szemlakon. *Pollák* Fülöp háza égett le. A ház biztosítva volt. Hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, az főleg a csendes időnek köszönhető, mert a község tűzoltószerelvényeinek hiányosak, nincs használható fecskendő.

— **Birtokcsere.** Lapuska Demeter eladja az aradi 6404. sz. tjkvben felvett tehén utcai 8. sz. házat Szendrei Imre és neje Csumány Erzsébetnek 1300 koronáért. — Schill János és neje Veber Ilona eladja az aradi 2396. sz. tjkvben felvett ingatlant 1280 koronáért Lakin Györgynek. — Milos József eladja az aradi 1206. tjkvben felvett fűj-utcai 2. sz. házat 700 kor. Puj Szidonának. — Varga Józsefné, Kornya Amá eladja az aradi 4493. sz. tjkvben felvett ingatlanokat 13000 koronáért Vass Imréné Schneberger Szerenának. — Kiskoru Kelemen Julianna gyánja eladja az aradi 2822 sz. tjkvben felvett szeglet utcai 8. sz. házat 1000 koronáért Molnár József és neje Farkas Erzsébetnek. — Wagner József Ferenc és Pichler Jánosné, Wagner Anna eladják az aradi 6286. sz. tjkvben felvett 1899—1. 4. a. és 1899—2. 3. a. hrsz. ingatlanokat 1300 koronáért Czermann János és neje Délik Klementinának. — Vincze Miklós eladja az aradi 4490. sz. tjkvben felvett 5563. hrsz. ingatlant 1700 koronáért Pál Andrásnak.

— **Nyilvános közönet.** Az első aradi „Kossuth”-asztaltársaság, az aradi polgári jótékony egyletnek husz koronát adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség. Az aradmegyei takarékpénztár volt szíves az aradi 1848—49-es honvédegyelet pénztárának 60 kor. és az aradi első Kossuth asztaltársaság 20 koronát adományozni, amiért az aradi honvédegyelet ez uton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Arad 1903. április 3. *Sinay István* egyt. elnök. *May Soma* jegyző.

— **Minden pontos embernek** gondoskodni kell, hogy szép látogató jegyei legyenek. Ajánljuk e célból az „Aradi Nyomda Részvény-Társaság” nyomdáját, hol a névjegyek legújabb betűkkel csinosan, tetszés szerinti gyorsasággal készülnek és az ára 100 darabnak csinos dobozban 2 korona.

— **Köztudomásu,** hogy a Zoltán-féle csusz és köszvény elleni kenőcsben egy oly kipróbált szert ösmernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek, s a fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használtak, néhányszori bedörzsölés után meggyógyulnak. Uvegje 2 kor. Zoltán B. gyógytárában, Bpsten.

— **Minden nőnek** tudni kell, hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltüntet szimplót, májfoltot és mindennemű tisztálanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1. 20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszeráránban Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Földes Kelemen gyógyszeráránban, Tábor Gyula gyógyszeráránban Pécskai-ut 18, a honnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Husvétra cipőt,** bizonyára legtöbbször vásárolnak és e célra szívesen ajánljuk mint kitűnő beszerzési forrást Porter Vilmos Nagy Aruházát, Aradon, a Szabadságtéren. Jelenthetjük, hogy a Porter-cég, a husveti ünnepekre cipőosztályát a lehető legdusabban szerelte fel; mindenki izlésének és pénzének megfelelő elegáns és tartós lábbelit kaphat ott. Ezen forgalmas napokban a közönség újból meggyőződést szerezhet arról, hogy a Porter-cég hűen teljesítve programját, csupán egy cél felé törekszik és ez a közönség igazi kielégítése. Nyugodt lélekkel lehet, ezért Porter Vilmos Nagy-áruházát a Szabadságtéren bárkinék ajánlani.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Mindenki tudja,** hogy a *Mauthner-féle* impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobb, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

— **x— Örvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó aru érven esülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és fűditi. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi*

szappant háttérbe szorít. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere szappangyáros Miskolcon Raktár *Vojtek és Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

Himzett blousok, Appencelli himzett ruhák mérték szerint, 2 frt 75 krtól 50 frtig. Bérmentve és elvámolva házhoz szállítva. Képes árjegyzékek azonnal. **Henneberg selyemgyára, Zürich.** 2748.

Aradi cigányprimások versenye.

(Kihívás hegedű-harcra.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

A cigány-nép arról nevezetes, hogy békében megérni egymással nem tud. A cigányoknak ez a tulajdonsága különösen itt Aradon kitűnt, ahány cigányzenekar van ebben a városban, annak tagjai mind haragban vannak egymással. Az ellenségeskedésük néhány év előtt a hírlapi nyitlerek rovatában nyilvánosságra is jött, a harcok azóta csak szóbelileg folynak az éjjeli kávéházakban, ahova a cigányok „banda után” rendszerint összegyűlni szoktak.

Ezeknek az éjszakai vitatkozásoknak következménye lehet az a nyilatkozat, amelyet *Albert Péter* aradi cigányprimás hozott be szerkesztőségünkbe. Felhívja ebben *Gyurkovics* András primást, állna ki vele játék-versenyre, hogy a közönség döntse el, melyik közülök a jobb primás? *Albert Péter* kihívása így hangzik:

Miután *Gyurkovics* András cigányprimás, aki az aradi cigányprimások között tudvalevőleg a legkevesebbé képzett zenész, az egész városban azt híreszteli, hogy ő a legjobb aradi primás, s hogy versenyben bármelyikünkkel kiáll, — én ezennel versenyre hívom ki őt, hogy a nagyközönség ítélete döntse el, vajjon az e jobb zenész, aki a „Parasztbecsület”-en kívül semmi más klasszikus darabot játszani nem tud, aki még kvartetben sem tud játszani, a kinek minden tudománya az asszony-nóták elhagedülésében áll, vagy az-e, aki birtokában van mindazon zenei tehetségnek, amelyre egy aradi primásnak szüksége van, s amely nélkül senki primásnak nem mondhatja magát. Majd meglátjuk a versenyen, hogy tud-e *Gyurkovics* András kvartetben játszani, tud-e üveghangon játszani, mert mindezeket az ország bármelyik valamirevaló cigányprimása meg tudja tenni.

Gyurkovics András állandóan üdöz és sérteget a dicsekvéseivel, lássuk hát, van-e bátorsága a nagyközönség előtt kiállni a versenyt, mutassa meg, hogy érez-e annyi tehetséget magában, hogy velem vetélkedni merjen.

Ezt az állert ő kezdte meg, engem, aki tizennyolc éves primás vagyok, soha békében nem hagy; én azonban nem követem őt a személyes üdözésre, hanem miután a kettőnk tehetségéről van szó, álljunk ki egymással versenyre. Tűzzel ki *Gyurkovics* András a *Fehér Kereszt* télikertjébe a verseny napjára azt az estét, amely neki tetszik, s szálljon ki a sikra velem.

Ha tényleg akkora tehetség ő, amilyenek mondja magát, akkor a kihívásomat elfogadni lesz bátorsága. Ha nem fogadja el, azt annak tekintem, hogy csak dicsekedni tud, de a tehetségét, amelylyel hivatkozik, ő maga sem ismeri el.

Albert Péter
primás.

A hírlapi polémia elég csendes hangon indult meg evvel a nyilatkozattal. — De mi csoda veszekedés lesz még ebből! A zene-verseny nem mindenesetre fog megtörténni, de hogy ebből a nyilatkozatból az összes aradi cigányzenekarok hajba kapnak, az bizonyos.

A cigányok közt kitört ellenségeskedésnek tulajdonképeni oka a szegedi utjuk eseményeiben van, amikor a *Dankó Pista* temetésére elutaztak. Erre vonatkozólag *Nagy Károly* cigányprimás egy helyreigazításra kér minket. Lapunk

mai számában ugyanis az van megírva, hogy az aradi cigányok koszoruját *Dankó* sírjára *Gyurkovics* András és két társa helyezték el. A sérelem abban van, hogy a koszorut elhelyezők nem *Gyurkovics* András és társai voltak, hanem *Nagy Károly*, *Albert Péter* és *Gyurkovics* András.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Uzsorás kereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 4.

Egy szegedi kereskedőnt ítélte el ma a kir. ítélőtábla uzsora büntette miatt. *Schlésinger* Sarolta ez, kinek üzlete van a Széchenyi-téren, azonban néha-néha pénzek magas kamatra való kölcsönadásával is foglalkozik.

Ez a szokása tudomására jutott a Szegedhen lakó *Radován* Alexa és *Rácska* testvéreknek, akik földet szerettek volna vásárolni, de kevés volt hozzá a pénzüik.

A kereskedő adott is nekik 900 koronát, de azzal a azivtelen kikötéssel, hogy ezután havonként 36 korona kamatot fizetnek, ami 48% nak felel meg.

A földmivesek megígérték a fizetést, egy ideig pontosan eleget tettek kötelezettségüknek, de utóbb megsokalták a dolgot és jelentést tettek a szegedi büntető törvényszéknél, amely uzsora büntette miatt vád alá helyezte *Schlésinger* Saroltát.

A törvényszék három havi börtönre és 400 korona pénzbüntetésre ítélte az uzsorásnt.

Az ügy felebbezés folytán a kir. táblához került, amely *Vén* András elnöklete mellett mai tárgyalásán két hónapra szállította le a börtönbüntetést, a 400 koronát ellenben meghagyta.

§ **Schreyer Sándor bűnügye.** Megirtuk, már, hogy *Schreyer* Sándor volt aradi könyvkereskedőségéd ellen az ügyészégi megbízott család vétsége miatt emelt vádat. *Schreyer* ugyanis egy alkalommal *Daimel* Lajos fűszeres üzletéből három kiló nyers kávé és egy üveg konyakot kicsalt és avval egy *Halász-u'cai* átjáróházon keresztül elillant. *Révay* Kálmán bíró ma két heti fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte *Schreyer* Sándort, a ki az ítélet ellen felebbezett.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi április hó 8-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

23. A tanács javaslata *Ott Gyula*, *Dorgovics* Lajos és *Toth István* által emelt új épület községi adómentessége tárgyában. 24. *József főherceg* 6 Fenségének köszönő levele a születésének 70 ik évfordulója alkalmából közölt üdvözlő iratra. 25. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteri iparoktatási főigazgatónak átirata rajztanítói tanfolyam szervezése tárgyában. 26. *Somogyi Gyula* dr. tanár, a magán felsőbb leányiskola igazgatójának kérvénye annak engedélyezése iránt, hogy az iskola „Aradvárosa által segélyezett Somogyi Gyula dr. féle magán felsőbb leányiskola” címet viselhesen. 27. Az aradi „Összetartás” szabadtérműves páholy ajánlata a város tulajdonához tartozó 4549, 4550 és 4551 helyrajzi szám alatt felvett 890 négyzetöl terület megvétele iránt. 28. A m. kir. belügyminiszter intévénye az aradi színház államsegélyének felemlése iránt tett felterjesztésre. 29. A tanács jelentése a városi vállalatok tárgyában. 30. *Müller Károly* törvényhatósági bizottsági tag indítványa a nem a város területéről behozott tej megadóztatása tárgyában. 31. A tanács jelentése a nagyköret rendezése, a Széchenyi utcától a városiigetiig terjedő gyalogjáró helyreállítása és kiszélesítése, ug az egyéb helyeken szükséges burkolati munkák költségeinek fede-

zése tárgyában. 32. A m. kir. belügyminiszterium intézvénye, Kotsis Lajos által kiaknázandó maroskomok tárgyában hozott 30374—700—1902. számú közgyűlési határozatra. 33. Az aradi építőmesterek szakcsoportjának beadványa a létesítendő közműhely tárgyában. 34. A tanács jelentése a segai ovoda építésével kapcsolatos munkák elvállalása iránt tartott árlejtések eredményéről.

NAPIREND.

Április 5. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Virágvasárnap. — Protestáns naptár: Virágvasárnap. — Görög-kelent naptár (március 23.): Nagybőjt 5. vasárnap. — A nap két 5 óra 15 perccor, nyugszik 6 óra 18 perccor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége melletti előterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, éjjeli fagy, később enyhe.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 4.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkudv javult. Kedvező irányzat mellett 30,000 métermázsra került forgalomba, szilárdan tartott áron. Egyéb gabonafélék kedvező. Időjárás szép.

Heti behozatal 108,000 métermázsra.

Határzsde. Berlin 1/2 magasabb., páris 15-el olcsóbb.

Zárul 18 órakor:

Buza áprilisra	7.54—7.55
Buza májusra	7.45—7.46
Buza októberre	7.44—7.45
Rozs áprilisra	6.67—6.68
Rozs októberre	6.39—6.40
Zab áprilisra	5.97—5.99
Zab októberre	5.97—5.99
Tengeri májusra	6.07—6.08
Tengeri júliusra	6.11—6.12
Répcse augusztusra	12.25—12.35

Zárul 6 órakor:

Buza áprilisra	7.53—7.54
Buza májusra	7.44—7.45
Buza októberre	7.43—7.44
Rozs áprilisra	6.63—6.65
Rozs októberre	6.37—6.38
Zab áprilisra	5.96—5.97
Zab októberre	5.96—5.97
Tengeri májusra	6.07—6.09
Tengeri júliusra	6.13—6.14
Répcse augusztusra	12.25—12.35

Zárul 5 órakor:

Csitrák hitelrészvény	673.25
Magyar hitelrészvény	721.—
Leszámlítóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	477.—
Csitrák-magyar államvasuti részvény	688.75
Köszti vasut	617.—
Városi villamos vasut részvény	314.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramon felül sulyban 126—8 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramon sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramon felül sulyban 136—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramon sulyban 135—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramon terjedő sulyban 134—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramon felül sulyban 135—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramon sulyban 134—5 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramon terjedő sulyban 132—4 fillérig.

Sertéselészék. Március 30. napján volt készlet 34,391 darab, március 31. napján felhajtott 1497 darab, március 31. napján elszállított 322 darab, március 31. napján maradt készlet 35,566 darab. Uelet: Lanya.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsdén.

Budapest, április 4.

Magyar aranyárjádék 4%	121.45
Magyar koronajádék 4%	99.40
Magyar arany 4 1/2%	92.75
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50

Első aradi egyedüli szakszerű mosó és tisztító müintézete, összes házi ruháknak mosását, legolcsóbb egy- és kétszemélyes árak és kezesség mellett vállalok.

— A Trieszti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazione general) f. é. március hó 18-án tartott 71-ik közgyűlésen terjesztettek be az 1902. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1902. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 611,558,220 korona 13 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 27,001,880 korona 96 fillerre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 13,024,702 korona 24 fillérrel 160,189,849 korona 13 fillerre emelkedett. A tőkebiztosítási ágban a díjbevitel 12,271,371,385.— korona biztosítási összeg után 20,219,214 korona 97 fillér volt, miből 9,132,779 korona 87 fillér viszont-biztosításra fordítottat úgy, hogy a tiszta díjbevitel 11,086,435 korona 10 fillerre rugott, mely összegből 7,881,010 korona 61 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át; a díjtartalék tehát a tiszta díjbevitel 71.10%-át teszi ki. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 82,371,684 korona 24 fillér. A szállítmány-biztosítási ágban a díjbevitel kitétt 4,316,155 korona 18 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,457,860 korona 40 fillerre rugott. A betöréssé-lopás elleni biztosítási ágban a díjbevitel 363,700 korona 26 fillért tett ki. Károkkért a társaság 1902-ben 25,473,446 korona 68 fillért folyósított. Ehhez hozzá adva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 742,014,072 korona és 65 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. — Ebből a kártérítési összegből hazánkra 138,794,885 korona 03 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20,313,106 korona 94 fillerre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereség tartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok arflyamirgadózására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 16 fillér külön külön tartalékkal együtt 14,010,830 korona 17 fillerre emelkedett, továbbá felemlitendő még a 160,000 koronára rugó kétéves követelések tartaléka. Ezeken kívül fennáll még egy 726,138 korona 39 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értekekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 190,319,427 korona 11 fillérről 208,632,918 korona 73 fillerre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve. 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 33,144,493 korona 62 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 18,600,000 korona 19 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 682,782 korona 13 fillér. 4. Értékpapírok 141,290,011 korona 09 fillér. 5. Tárca-váltók 1,359,953 korona 91 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósszevei 7,350,000 korona. 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 6,529,676 korona 79 fillér, összesen 208,632,918 korona 73 fillér. Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cz. M. Mezőhegyes. 1. Egyenranguk, csak abban van különbség, hogy a törvényszéknél irnoknak, a járásbírósnál kezelőknek hívják őket. A törvényszéknél vannak ezenkívül még irodatisztek, kik rangban fejjebb vannak: Ezeknek 8—9—1000 forint fizetésük van. 2. 5—6—700 forint és 210 lakpénz. 3. Ugyannyi. 4. Emelkedik. 5. Jelenleg nem. 6. Nyugdíjkezesek.

Sz. F. Ujpanát. Tessenek írni a földmivelésügyi miniszteriumba, onnét a kéredezett könyvet díjtalanul megküldik.

P. L. Barakony. Előbb látnunk kell néhány tudósítást. A t. példányt ki kell érdemelni.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Magyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.54

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-quariuma könyv- és zenemű kölcsönkönyvtára
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)
Telephon 385. szám.

Papirneműek, írószerek, akvarell- és olaj-festékek és egyéb festészeti kellékek tan-szerek, rajzeszközök, levélpapírok óriási választéka.

Regények, diszművek, nyelvtanok, szak-munkák szótárak stb. igen jutányos áron.

Több ezer virág, tájkép- és alak-festő-minta eladásra és kölcsönzésre.

POSNER-féle

üzleti-könyvek

teljes bizományi lerakata.

Képes levelező-lapok

legnagyobb választéka.

Gyönyörű metszett akvarell-kepek és olaj-festmények igen mérsékelt áron. Nagy választék.

Nyomtatványok és névjegyek azonnali elkészítése.

Szolid áruk, pontos kiszolgálás. 60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható. Kölcsön-díj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér. Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek. A könyvek újak és tiszták.

313 30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár

mely a zeneirodalom minden termékét és bármely ujdonságát tartalmazza. Kölcsön-díj havi 2 kor. vagy számonként 20 fill. Vidékre is pontos kiszolgálás.

CSARNOK.

A korhadtt fakereszt.

Írta: Bignio Mariška.

(Folytatás.)

II.

János főherceg serege Olaszországból visszajövet Pápa felé hátrált, visszavonulását védelme magyar felelős csapat. Földváry János is ott harcolt a győri csatában, de bármily hő-siesen küzdöttek is, a csata mégis vereséggel végződött. Földváry szintén megsebesült, sér-ülése azonban nem volt életveszélyes, de pár hétre mégis az ágyhoz kötötte. Zsámboky Margit, amint meghallotta a győri csata híreit, azonnal Győrbe utazott, hogy Földváryval találkozzék.

A francia tiszték diadalmában mulattak Győr vidékén; a győzedelmes hadsereg pihé-nőt tartott. A győzelmet mindég nimbusz kör-nyezi s a művelt francia tiszték udvarlásaí nem részesültek olyan hideg fogadtatásban a magyar nők részéről, amint gondolni lehetne.

Bettelheim K.

Telefon 184. ARAD. Telefon 184.

Aulich Lajos-utca 2. sz.

A legdiszesebb különlegességek, pi-perék, új kelengyék, mosható férfi és női ruhák, függönyök legszebben és olcsón tisztíttatnak.

Ügyesen készítettek ehhez a francia tisztek a talajt. A francia-magyar barátságának volt is alapja. Rá mutattak Napoleon híres felhívására, a híres Martinovich féle kátéra, mely szervezte a szabadság és egyenlőség társaságát, a tiszta francia jakobinus köztársaság eszméinek megvalósítását tűzve ki elől.

S mily könnyen kábulnak a női fejek, ha maguk is keresik az okot a kábuláshoz. A francia tisztek nem akartak egyebet, mint jól mulatni, s a nők elfogadható ürügyet kerestek szintén a mulatáshoz. Apró pletykák, pikáns történetek csak úgy röpködtek a levegőben. Földváry Jánosról is azt vélték tudni, hogy Olaszországból egy andaluziai szépség szökött utána s az édesíti meg a háborus élet küzdelmeit. Földváry és Margit eljegyzése mély titok volt, nem tudhatott róla senki, s a nőhódító szép magyar nemes apró kalandjait minden tartózkodás nélkül tárgyalták; senki sem törődött azzal, mi belőle a valóság, mi pedig a költött dolog.

Mire Zsámboky Margit a nehez postakocsival Győrbe érkezett, akkor már ott meglehetősen vidám élet uralkodott. Nem akart feltűnést kelteni; óvatosan tudakozódott, hogy titkon találkozhassék jegyesével. Az első hír, amit Földváryról hallott, az volt, hogy betegségében gondos kezek ápolják. Az olasz leány szépségéről csodákat beszéltek. Margit megdöbben a hír hallatára. Nemes bizalma először ellent mondott e rózsáé híreknek, elhatározta tehát, hogy irni fog Földvárynak s tudatja vele ittlétét.

Az andaluziai szépség történetéből egy szó sem volt igaz: Földváry Jánost egy öreg apóca ápolta, akit egy csintalan hadnagy nevezett el andaluziai szépségnek, így jött a mese forgalomba, pihent fantáziával kibővítvé.

Földváryt nagyon bántotta a veszített csata; ő a nemesi kard mellé győzelmi babért akart vinni imádott Margitjának. Az volt a célja, hogy egy győzelmes ütközet után vissza vonul. Meg is tette már ehhez a szükséges lépéseket. A róla keringő pikáns hírekről mit sem tudott; amint sebébből fölépült, azonnal ezrede után utazott. Sejtelve sem volt Margit közellétéről s midőn Margit hosszas habozás után megírta levelét, melyben Győrben letét tudatja vele, akkor ő már elutazott ezredéhez.

A gyanu, a kétség magvai elváltak hintva; a büszke hölgy szívében irtózatossá vihar dult. Mint izzó parázs, úgy égte a szégyen-érzet: nem volt egyéb, mint játékszer az őnhit férfi kezében. Talán ha nem árulja el szívének nagy szerelmét, a bucsu ünnepélyen megőrzi legalább női fönségét, így csak egygyel több, aki felett Földváry kacag. Fellobanó szenvedély kitorrásánál nem látta most egyébnek szerelmi nyilatkozatait, mely a heves vérű ember életében gyakran ismétlődött már, talán midőn a határon túl volt, elfeledte őt. Ha igaz lett volna, amint mondott, ha az örökké valóság szerelmével szereti őt, akkor mellette is marad. A nemesi becsület ürügy volt: meg válthaták volna azt pénzbeli áldozattal, abban az időben pénzért is vették katonát. Az ország legnagyobb része nem igen rajongott a hadjáratért, azon a becsületen nem esett volna csorba. Talán az egész olasz leányhistoriát azért rendezte olyan nyilvánosan, hogy ő tudomást vegyen róla, s ne számíton rá. Szerelmükről nem tudott senki, a vén tölgyek nem beszélnek, a féltett nemesi becsületre homály nem esik a világ előtt, csak ő vonhatná kérdőre. Ő pedig kérdőre nem vonja soha; fog parancsolni az ostoba szívének.

(Folytatása következik.)

Szesszűzlet

— Április 4 —

Mai jegyzékünk: Készárd nagyban nyers szesz 114 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 18 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szűzített mosók 12'30—13— korona mmásánként.

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1903. évi április hó 5-én:

Bérlőszűzlet.

Bérlőszűzlet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árrakkal:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerzerette: Strauss János.

S Z E M É L Y K K:

Zsupán	Füredi J.	Barinkai	Bejezi Gy.
Arzena	Karácsonyi.	Gabor diák	Bekessy Gy.
Mirabella	Pajor Agnes.	Pali, cigány	Juhász S.
Ottokár, fia	Szabó József.	Józi, cigány	Németh J.
Gróf Carnero	Sarkadi A.	Ferkó, cigány	Győre Alajos.
Czipra	Répásy G.	Mihály, cigány	Kiss József.
Szaffi, leánya	Fekete A.	Miuna	Garai Ilonka.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Bérlő 172. sz.

Paros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes árrakkal:

Bob herceg.

Rögyényes nagy operette 3 felvonásban. Irták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzerette: Huszka Jenő.

S Z E M É L Y K K:

A királynő	Csigaházi E.	Hadnagy	Gózon Béla.
György, fia	Rózsa Lili.	Lordkancellár	Köszegi K.
Viktória	Répásy G.	Tom, bátyja	Győre Alajos.
Lancaster	Békéssy Gy.	Annie, leánya	Singhoffler V.
Pomponius	Polgár S.	Plumpudding	Sarkadi A.
Hopmester	Füredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Pápai József.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Hal. Hal. Hal.

— TELEFON 514. —

Van szerencsém úgy a helyi, mint a vidéki t. vevőimnek becses tudomására hozni, hogy a nagyhétben (szerdától péntekig) naponta legjobb minőségű **friss dunai hal** érkezik s kapható a Hal-téren levő, „Arany pontyhoz“ címzett halárudában, valamint Lázár Gyula és Fehér Gyula urak fűszerüzletében.

Kérem becses megrendelésüket bármely helyen mielőbb eszközölni sziveskedjenek, biztosítom a t. megrendelőket, hogy igényeiket a legjobban kielégíteni főtőrekvésem lesz.

Mély tisztelettel

Widulovits Mária,
haláruda tulajdonos.

Lázár Gyula telefonja 344.

Fehér Gyula .. 71.

Az „Első magyar általános biztosító társaság“-nál 12.000 koronára biztosított, de ennél is többet ért épületeim leégvén, azokért csakis 2166 koronát kaptam tűzkártérítésül. — Ugyanezen pompás társaságnál életbiztosításom is van: mit remélhetnek utódaim?
Arad, 1903. február hó 15.

Paulik Pál.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos 111

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett felnapit idót kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Pöstyén

*csúsz, kőszűzűny,
ischias, exsudatok
speciális leghűresebb
gyógyhelye.*

Prosop.: a fürdőigazgatóság

Téli kúra
kényelmesen a fürdő-
intézetben.

Házi kúra
az iszappal házi orvos
kezelésében.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul“ czipők olcsósága.

Férfi czipő
erős bőrből
2 frt 50 kr.

Férfi fűzős
erős bőrből
2 frt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 frt 25 kr.

Női fűzős
tartós
2 frt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
czipők
1 frtől kezdve

TURUL CZIPÖGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrassy-tér 4. Nádor-szálloda.

Limbeck János

első magy. kir. szab. érekeporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Dr. Vertán Oszkárné szül. Mahler Vilma, saját és gyermekei: Sárka és Iduska, továbbá anyosa özv. Vertán Antalné, apja Mahler Ferenc, sógorai Vertán Lukács, Vertán Ilona férj. dr. Mülek Lajosné, Vertán Adorján, nemkülönb az összes rokon: agy nevében fájdalommal telt szívvel tudatja, forrón szeretett jó férjének, a legjobb apának, szerető gyermeknek, vő testvér és rokonnak:

Dr. VERTÁN OSZKÁRNAK,

ügyvéd, Arad szab. kir. város árvaszéki elnöke, a törvényhatóság tagjának,

76 h. 3. á. élet, 50-ik, boldog házassága 19-ik évében, hirtelen történt elhunytát.

A megboldogultnak bült teteme folyó április hó 5-én, délután 3 órakor fog a Batthyány-utca 12. számú gyászházba, a helybeli felső temetőben, a rom. kath. szertartás szerint eltemetni.

A gyászszertartás pedig a főt. Minorita-atyák Kőcsy ucai templomában folyó hó 20-án, délelőtt 10 órakor fog az egek urának bemutatni.

Áldás emlékére! Az örök világosság fényeskedjék neki!

Aradon, 1903. április hó 3-án. 831

Husvétii ünnepekre.**IMAKÖNYVEK**

a legnagyobb választékban méltányos árak mellett kaphatók

Ingusz I. és fia

könyvkereskedésében Aradon.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetünket ez uton is kívánjuk kifejezésre juttatni mindazoknak, kik szeretett nőm, illetve anyáknak

Krause M. Károlyné,

szül. Krausz Vilma

elhalálózása alkalmából részvételükkel fáj dalmunkat enyhíteni kegyesek voltak.

Arad, 1903. április 4.

836

Krause M. Károly és családja.

Az aradi polgári lövészegylet fáj dalmal tudatja rendes és választmányi tagjának

Dr. Vertán Oszkár urnak

városi árvaszéki elnöknek

hirtelen történt elhunytát.

A végtisztesség Batthyány utca 12. sz. házból folyó évi április hó 5-én, délután 3 órakor leendő, melyre az egyet t. tagjai megjelenni kéretnek.

Arad, 1903. április hó 4-én.

Béke poraira!

834

Az elnökség.

A hires**Bisenzi pászka****Mazzes**

kizárólag nálam kapható.

Domán Ignác,

769

Hunyady-utca 2. sz.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó.

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyjóremű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennapos szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: **erezést és fényezést a leggyorsabbtól a legdíszesebb** kivitelig jutányos árak mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbirtok bízottjának. 353

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátainknak, ismerőseinknek, egyesületeknek, kik felejtethetetlen halottunk végtisztességén részvételükkel fáj dalmunkat enyhítették, ezuton mondunk őszinte köszönetet.

A gyászoló Koch család.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ ROVATA**

A kör helyeszközítő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli tevélyegységet csak választélyeg küldése mellett ad a helyeszközítő-osztály.

Keresünk:

Aradi cipő-, férfi- és női divatüzlet részére fiatal segédet.

Elsőrendű férfi-szabászati üzlet részére intelligens utazót, ki e szakmában jártassággal bír.

Aradi díszmű- és játékaru üzlet részére ügyes, szak-képzett segédet.

Videki pénzintézethez felső kereskedelmi iskolát végzett, a magyar és német nyelvben jártas, gyakoronkot.

Videki férfiruha- és férfidivat-aru üzlet részére szak-képzett, jó megjelenésű segédet.

Videki rőfő- és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas segédet.

Videki fűszer- és vegyeskereskedés részére fiatal, a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

A vas-aru szakmában teljesen jártas, 34 éves r. kath. segédet, aki a könyvviteli teendőben is jártas.

Egyetemi kvalifikációval bíró intl. egyént magán-titkár, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Ovdékkal rendelkezik.

Elsőrendű nazykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai iródi foglalkozásra.

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártassággal bíró intel. ügyes fiatallembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor,

titkár.

Keppich Zsigmond,

tanulmány.

Limbeck János

első magy. kir. szab. érekeporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Özv. Bauer Gyuláné szül. Wagner Teréz, a saját, valamint fia Gyula, továbbá az elhunytak nagyúrnéi és unokatestvérei özv. Rodler Gyuláné szül. Bauer Teréz, özv. Berry Anna, özv. Bujet Emillia, Rodler Ilona, Gyula, Viktor és Géza, nemkülönb számos más rokon, ismerős és jóbarát nevében is fáj dalmotól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó fiu, testvér, unokaöcs, unokaöcs, unokatestvér és rokon

BAUER ISTVÁN,

m. kir. adóhivatali adótisztnek,

folyó évi április hó 3-án, éjjeli 12 órakor, életének 28-ik évében, rövid szenvedés után tömött jobbélre szenderült.

A boldogultnak földi maradványai április hó 5-én, délután 5 órakor fog a Deák Ferenc-utca 13. számú házban, a rom. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szent mise-áldozat a boldogultnak lelki üdvéért április hó 20-án, délelőtt 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Áldás és béke lengjen a korán elhunyt drága halott hamvai felett!

Arad, 1903. április hó 4-én. 830

A rendező-bizottság tisztelettel tudatja, hogy az egyéves önkéntesek f. évi február hó 23-ára tervezett táncestélye, mely udvari gyász miatt el lett halasztva *április hó 18-án* lesz megtartva.

Rendező-bizottság.

Limbeck János

első magy. kir. szab. érekeporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Alulírottak fáj dalmotól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó apa, após, unokatestvér, sógor és rokon

MÁTYÁS MIHÁLYNAK,

f. évi április hó 3-án, délután 1/3 órakor, életének 67-ik évében, hosszas szenvedés és a baldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobbélre szenderült.

A boldogultnak földi maradványai április hó 5-én, délután 4 órakor fog a Bocskó-utca 5. számú saját házából a felső temetőben levő sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szent mise-áldozat a boldogultnak lelki üdvéért április hó 20-án, délelőtt 8 órakor fog a helybeli főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában az egek Urának bemutatni.

Béke és áldás lengjen hamvai felett!

Arad, 1903. április hó 3

ifj. Kopetko Károlyné, szül. Szóke Ferencné, szül. Schaff

Mátyás Anna,

Mátyás Béla,

Mátyás Vilmos,

gyermekai.

ifj. Kopetko Károly,

veje.

ifj. Kopetko Károly,

násza.

Erzsébet,

Schaff Ignác,

Schaff Josephin,

Haasz Károly,

unokatestvérei.

Lancz András és neje,

Grifaton József és neje,

sógor és sógornői.

Husvétra

mindenki új ruhát szeretne olcsón.

REINER S. SÁNDOR nagy áruháza
Arad, Hunyadi- (Fekete kutya) utca 2. szám

Budapesten és Bécsben oly bámulatos olcsó árban vásárolt szöveteket, kézműárakat, valamint csipkéket, szalagokat és más díszítéseket, hogy már pár koronával is mindenki kielégítheti legkedvesebb óhaját.

559

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilyenmő **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb díjat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

SCHMIDT LAJOS

szobafestő és mázoló

Aradon, József főherceg-ut 10. sz.

Ajánlja magát a helybeli és vidéki építészek, háztulajdonosok és lakásbérletkészeknél szükségelendő minden a

szobafestő és mázoló

szakmába vágó munkák elkészítésére a legegyszerűbbtől a legdíszesebb stílusban.

Ugyszintén elvállal 447

templomés -festési díszítési

munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Pardy J. Vilmos

uri- és női cipész

Arad, Tököly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítek a legszolidabb árak mellett. Különös súlyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes megelégedését kiérdemeljem. Miért is üzletemben csak a legfinomabb bőrneműeket használom fel. 228

Igen fontos gyomorbajosoknak!

Étvágytalanságot, gyomormegterheléseket, szédülést, rossz emésztés folytán bekövetkezett fejfájást stb. azonnal gyógyítanak az ismert **Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek.**

Minden gyógyszertárban kaphatók.

1 üveg ára használati utasítással 40 kr., kettős üveg 70 kr.

Számos ezer köszönő- és elismerő-irat. 2694

Főraktár: Aradon Gutori Földes Kelemen „Salvator” gyógyszerárában.

Hamisítványoktól óvakodjunk! Az igazi *Brády* aláírással vannak ellátva.

Tessék vigyázni, hogy a híres valódi Brády-féle Máriaczei gyomorcsöppek, üvegenként 40 kr-ért és a kettős üvegek 70 kr-ért, árusítsanak, míg másféle hamisítványok, utánzatok értéktelenek, olcsóbb áron, legtöbbször 35 kr-ért árusítanak.

Gyönyörű padlókat

kapunk kefe, viasz és festék nélkül, ha a világhírű

DYNALIN-PASTÁT

használjuk. Minden normális szoba padlója — akár kemény vagy puha fából (linoleum is) két puha rongy és némi Dynalin-pasta segítségével néhány perc alatt csodaszép világosbarna, pompásan fényes lesz és hamar megszárad.

A Dynalin-pasta alkalmazásával még a következőket lehet elérni:

Minden butor darab, akár puha, akár kemény fából van, akár matt vagy fényezett, olyan lesz, mint az új és a foltjai eltűnnek 3-4-szeri tisztítás után.

Márványtáblák, márványkövek, akármilyen öregek is, egy perccel alatt mint a tükör úgy tündökölnék.

Világos czipők gyönyörű szépek lesznek és a bőr feltűnő tartósságot nyer. Lakczipők, akármilyen öregek, pompás fényt nyernek és a bőrt konzerválják.

Egy adag ára, elégséges 3 ablakos szobához

2 kor. 20 fill.

585

Féladag 1 korona 10 fillér.

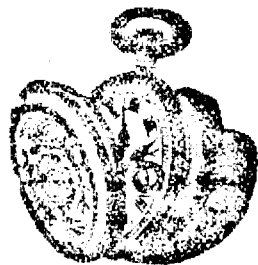
Főraktár Ausztria Magyarország és Németország részére:

Longlife-vállalat, Bécs,
VI. Gumpendorferstr. 34. (ezelőtt Burggasse 10.)

Mint különlegességet ajánljuk:

a „Lyma-tinktúra”-t, melyvel poloskát és annak petéit garancia mellett teljesen ki lehet irtani. — Egy nagy üveg ára 1 kor. 30 fillér.

Megrendelhető a Longlife-vállalatnál, Bécs, VI. Gumpendorferstr. 34. (ezelőtt Burggasse 10.)

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Deák Ferencz utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán

órás-üzletet

nyitottam, ahol órajavítások szak-szerűen, pontosan, jótállás mellett eszközöltenek.

Legjobb minőségű zseb-, fali és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jótállás mellett adtnak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órás.

139

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázoló mester

Aradon, Batthyányi-utca 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fürdőszoba, és kádak-, vas- és fa-butorok-, vízikannák-, tálcza-, kályhavédő-, fakosarak

aranyozás és márványozását,

függőlampák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre díszes kivitelben, fioderozások minden színben a legseccsessőbb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítenek. 421

Uj üzlet!!!

HEGEDÜS GYULA

Uj üzlet!!!

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru különlegességek kereskedése Aradon, Andrásy-tér 15. (Herman-palota.)

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Andrásy-tér 15. sz. alatt, a Herman-palotában

kefe-, ecset-, meszelő- és pipere-áru üzletet

nyitottam, hol állandóan raktáron tartok ruha-, haj- és fogkefe különlegességeket, mindennemű háztartási, ipari, gazdasági- és fényűzési-keféket, meszelőket és minden e szakmába vágó cikkekkel, ugyszintén mindenféle tisztító szereket, szarvasbőröket, szivacsokat, bel- és kültéri pipere-árakat, illatszereket, mosdó-szappanokat, fog-porokat, fogpasztákat, szájjvizet, hölgyporokat, fésűket, stb. stb.

E téren szerzett szakismereteim és elsőrendű üzlet-összeköttetésem képessé tesznek arra, hogy igentisztelt vevőim legkényesebb igényeit is mindig a legjobb gyártmányú iparcikkkel és szolid árak által elégíthessem ki.

Főtörekvésöm lesz a nagyjérdemű közönség bizalmát kiérdemelnem. Magamat szives pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel:

Hegedüs Gyula.

Muzslai Gyula

uri szabó

Hj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos Áron készít legújabb divatu és remek szabásu

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből.

Levelezőlap általi megkeresésre házhoz jövök.

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometter műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Ladies Pál

szobafestő és mázó

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legjobb kivitelben való elkészítésére

a legolcsóbb árak mellett.

Lakásoknak féregmentessé tételét is vállalja. 263

Kárpelesz Zsigmond

uri-szabó

Arad, Deák Ferenc-utca 32. (Sarlót-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönséget 14 év óta fenállé

uri-szabó üzletemre

felhívni, hol mindezenemü uri öltönyöket legújabb divat szerint készíték, jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. 278

Mérleg-javító műhely!

Weisz Jenő

épület és műlakatos

Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,

(a zsidó templommal szemben.)

Ajánlja magát minden az épület műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. n. épület va alások, sűrűcsok kovácsolt vasból kerítések takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindenemü mérlegek javítását. Továbbá el által vízvezeték és fürdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 303

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kőzből

eladó.

AM 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt

kiadó.

Bőr-tisztító „GLOBIN“

az eddig létezőket messze fölülmulja.

Globin a bőrnek a legszebb fényt adja, simulékony és tartós.

Pótolhatatlan a Chevreau, Box-Calf és lackbőrök épségben tartásához.

Kapható Aradon fekete és színesben:

Aradi és vidéke iparosok bőripari raktárázólétekezete. Kuttin Gyula cipőkereskedés. Leichter Lipót bőrkereskedés. Wolf János cipész. Kutányi J. cipőkereskedés. Weinberger János cipőkereskedés. Spitzer Jakab bőrkereskedés. Weisz és Rosenberg bőrkereskedés. Marek Samu és fia bőrkereskedés.

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege- és ásványvizkereskedése

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

Telefon 419. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett

fűszer-, cukor- gyarmat-árak,

a legfinomabb cuba, mooca és gyöngy kávék, külföldi thea, Görczi-féle befőttek, hideg felvágott (delicates), mindennemü ásványvizek, bel és külföldi borok, magyar és francia pezsgők és cognacok, ugyszintén déli gyümölcsök, továbbá gép olajak és veteményi magvak a legolcsóbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett. 381

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számítottatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.

Nem titok,

hogy a legjobb és legújabb

illatszer különlegeségek, hölgyprok, arcz, kéz, haj, köröm, bajusz ápolási cikkek óriási választékban szolid árakon

Krausz Elemér és Társai

drogueriájában kaphatók.

Direct importált

theák és rumok

óriási halmaza.

Nagy választékban szivacsok, haj-, bajusz-, fog- és köröm-kefék, arcz-, haj- és szemöld-festékek. 34

Dusan felszerelt raktáraink megtekintésére az érdeklődő hölgyközönséget tisztelettel meghívjuk.

BOROVICSKA

(fenyőpálinka.)

Garantált hamisítatlan áru.

Kiváló szer mindenféle gyomorbetegség ellen. Eltávolítja a szivarozás által okozott nyálkát. Kitűnő üdítő ital. 3 liter ára postán 7 korona. 2735

FREIBERG és SÁMUEL

Privigye (Nyitra megye.)

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalma-kalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Cilinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít. Vidéki megrendelések is elfogadhatnak.

Tisztelt csizmadia és szücsmester urak figyelmébe!

Bőrület felosztás.

Aradon, Szabadságtér 3. sz. alatt fenálló üzletünk felosztása folytán

bőráru készletünket,

mely csakis egész bőrből, valamint talpak, kellekek, irnák, továbbá egyéb szücsáru cikkek-ből áll, ugy nagyobb, mint kisebb mennyiségben olcsón elárusítjuk.

Arad, 1903. április hó.

Reisinger Zsigmond,

823

bőrkereskedő czég.

700—1903. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy Lengyel János és neje Sz-ntek Anna végrehajthatónak, Zsótér András végrehajtást szenvedő elleni 520 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, M. Bodzáson fekvő, a m. bodzási 33. számú tjkvben A. I. 1 sor, 89. hrsz. ingatlanra az árverést 642 koronában ennél megálapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1903. évi majus hó 2 ik napján délelőtt 11 és fél órakor M. Bodzás község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 100% át, vagyis 64 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1903. évi február hó 14 ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tevéki bíró.

828

Eredeti SINGER VARRÓGÉPEK

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
 Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
 Electromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
 Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX”

Figyelmeztetés! Eredeti Singer varrógépek csak a mi üzleteinkben kaphatók. Minden más varrógépüzlet által Singer

megjelöléssel áruba bocsátott gép, egyik elavult rendszerű gépünk utánzata, amely újabb rendszerű családi varrógépeinket szerkezet, szolgáltatási képesség és tartósság tekintetében utól nem éri!

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

664

Kopaszfejú voltam.

Kevés évvel ezelőtt lejem még kopasz volt. Atyám és nagyatyám kopaszfejúek voltak. Anyám haja természetű fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejú maradok, míg egy napon, Schweitzba való kirándulásom alkalmával, egy idősebb tanult emberrel megismerkedtem, ki főleg társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajon nem kívánom-e, hogy **dus hajzattal bírjak?** Természetesen felelte kíváncsi levén, igenlőleg feleltem. Erre ebeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészetet tanulmányozta és különösen a haj physiologiájával foglalkozott. Szavai megerősítésére egy képletet írt nekem fel és sürgősen ajánlta, azt összeállítani. Nem mulasztottam el, mihelyt Genfét elértem, ezt megtenni és rövid ideig használtam a präparatust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és **negyven nap után** fejem teljesen be volt fedve. A kendős egyrészt két barátomnak juttattam: az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. **A hajtalaj erősbülése mindkét esetben bámulatos volt.**

Ezóta árusítom el, miután ehhez azon tudóstól, ki a felfedezést tette, engedélyt nyertem, a cosmeticumot. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes etikettám. A hajtalajra való rendkívüli táplálóerejen kívül előnyei a haj növéseinek felélesztésében és annak fentartásában állanak. Kezessek meg, hogy a bőrre, vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy min-

denki, szerem értékéről meggyőződhessek, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély árért egy további mennyiséget küldök. Tessék czímezni: **William Scott, Bécs**, ki a monopolium tulajdonosa Ausztria Magyarországon.

John Craven Burleigh.

Próba ingyen!

Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és husz fillért bélyegben, ezen újság nevezése mellett mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök, a szer valóóságos értékét megmutatandó.

William Scott (magyar rész)

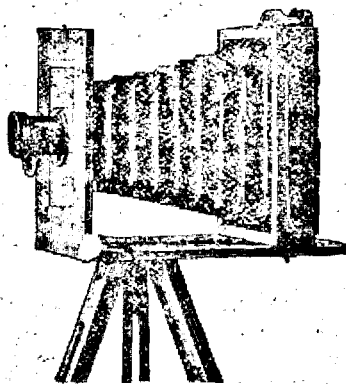
Bécs 1126 Schottenring 14.

2705

AZ

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait az idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkekt nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmen-tesen.

Minden egyes gépért vagy cikkekért teljes jótállást vállalok.

BLOCH II.

fénykép-cikkek raktára.

768

Gyógyhely

Fenséges és előkelő nyári tartózkodási hely. Déli vasut állomása Pölschach. 6 óra Bécsből. Idény májustól—szeptemberig.

Rohitsch-Sauerbrunn

A zöld Stájerország gyöngye!

1902:

3100 fürdővendég (a legmagasabb szám fennállása óta).

A „Temp'omforrás” és „Styriaforrás”-ok legközelebb állanak a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz. Gyógyhely gyomor-, bél-, maj-, vese-, hurut, légzései bántalmak, cukor betegség, epekö és hólyag bántalmak ellen. Nagykiterjedésű park, lomb- és fenyőerdők, terepcurához. 3 nagy fürdő-intézet meleg-, hideg- és ásványvíz fürdőkhöz. Különleges fürdőzene. Sport fogadási játékok. A fürdők leírását tartalmazó füzetet és prospektust készséggel küldi

2696

az igazgatóság.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10 szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG,

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadalait. Teljes mérleggel a társaság minden-kinnek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány, űveg-, betörésselopás és harang törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános bal eset ellen biztosító társaság számára.

Az aradi főügynökség:

2611

Jenner József.

Oh jaj!

Megfojt ez az étkezett köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

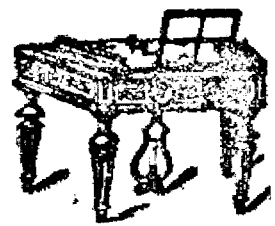

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Koloman, Hajós Árpád, Khudy József, Krobaz Géza, Ring L. Jós, Rozsnyay Matyas özv., Tábor Gyula, Vojtek Kálmán gyógyszerárakban és Vojtek és Weisz drogeriáknál.

Győrön: Masznik Dániel gyógyszerárakban. Megy.-Pécskán: Mike József gyógyszerárakban. Ó-Pécskán: Rokszán János gyógyszerárakban. Simándon: Csuky Lukács gyógyszerárakban. Székesváron: Főrey Ede gyógyszerárakban.

2734

Pártoljuk
a hazai ipart!

Szép és jó munkáért

Páris, London,
Stockholm és
Budapesten ki-
tűntetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ípar telepe
Budapest. VIII., József-körút 20. sz.
A székes-főváros valamint több zenekar és társulat-
testület szállítója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:

frttól frttig	frttól frttig	frttól frttig
székely-hegedők 5 15	Trombiták . . . 4 70	
Kijáratott régi he- gedők . . . 20 1000	Harmonikák . . . 3 80	
Fuvolák . . . 3 80	Arisztonok . . . 14 35	

Intóna 8 kótálappal 12, valamint mindenemű pengelő
vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

46 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.

Bármilyen hangszerek javítása.

Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és
börmentve. 1784

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a nagyér-
demű közönség szives tudomá-
sára hozni, hogy saját házam-
ban, **Kapa-utca 12/a.**
szám alatt

építési irodát nyitottam.

Hogy új épületeket régi épüle-
tek átalakítását és javítását, tervek
és vázlatok készítését a legjutá-
nyosabb árakon elvállalom.

Tisztelettel:

Tenczlinger Károly,

vizsgázott kőműves m.,
mint az aradi vizsgázott és jogosított kő-
műves mesterek egyesületének tagja.

Kalhofert János

mű-lakatos, vízvezeték berendező és
gépjavító műhely

Aradon, Széchenyi-utca 5. sz.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkák elkészítését, u. m.:

épületvasalások,

vízvezeték berendezéseket,
gépjavításokat, légszuszogatók
és gazdasági gépek, valamint
varrógépek javítását.

Vidéki megrendelések lelkiismeret-
esen, olcsón és pontosan eszkö-
zöltetnek. 289

Kiss András

férfi szabó

Aradon, Deák Ferecz-utca 35.

Ajánlja magát az idejéhez alkalmas
legelegánsabb 204

uri ruhák

mérték és legújabb divatu szabás szerinti
elkészítésére, a legjutányosabb árak mel-
lett pontos és gyors kivitelben.

Hazai és angol ruhaszövetekből állandó raktárt tartok.
5 évig Inokai Tóth Lajos úr üzletében
mint szabász működtem

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vi-
déki közönségnek minden **uri és egyen-
ruhák**nak a legjobb divat és előírás sze-
rint a **legjobb anyagból** való elkészí-
tésére, **jutányos árak, pontos és**
gyors kivitelben. Ugyiszintén **javítá-
sok, átalakítások** jutányosan elfogad-
tatnak. A n. é. közönség pártfogását kérem

185 illő tisztelettel
Holleiter Ferencz.

Pikó János

szobafestő és mázoló

Aradon, Csiky Gergely-utca 6. sz.

Elvállal minden, a

szobafestő és mázoló

szakmába vágó munkákat a leg
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telben, jutányos árak mellett. 374

Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete
**kutya-utca (a Hunyady kővéház-
zal szemben.)**

Elad, vesz és szakszerűen javít min-
denféle órákat végez e szakmába
vágó műveleteket pontosan 2 évi
jótállás mellett.

Raktáron tartok mindenemű
aranyeműt, veszek tőrt aranyat
és ezüstöt. 261

KISS ALBERT

kárpitos és díszítő

Aradon, Varjassy József-utca 13. sz.

Elvállal minden a **kárpitos és dí-
szítő** szakmába vágó munkákat, úgy
mint **matrácok** elkészítését, továbbá
bármilyenemű **javításokat** a legjutányo-
sabb árak mellett.

**Dívánok és matrácok folyton rak-
táron tartatnak.** 238

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gummit és minden a kerek-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dozéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek.

Telephon szám 242.

185—1903. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Nagyvárad utól jobbra az
élővízcsatorna mellett fekvő s je-
lenleg Jellinek és Schiesinger cég
által bérelt 634 □ öl területnek
1903. évi augusztus 1-től számított
három évre való bérbeadása iránt
folyó év április hó 14-én d. e. 10
órákor árverést tart.

Kikiáltási-ár: Négyszögölenként
1 (Egy) korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10% a készpénzben vagy
elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árverési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1903. évi márczius hó
30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

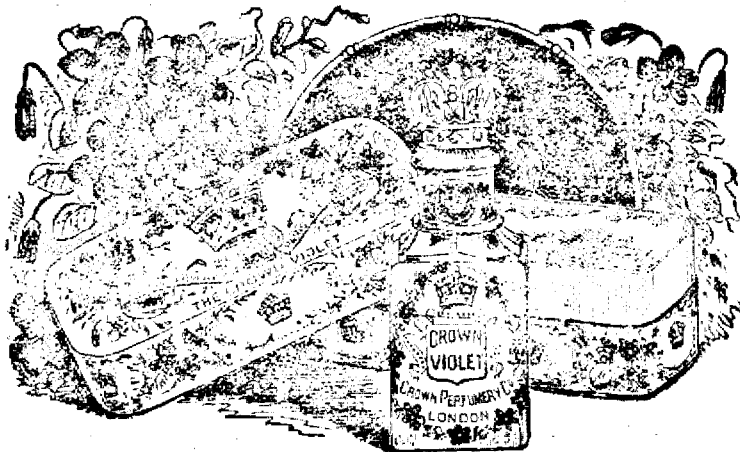
Városi és megyei telefon szám 507.

Krausz Elemér és Társai

Drogueria a „Vörös kereszt”hez,

Illatszert és pipere-cikkek raktára

Arad, Andrassy-tér 20. sz. Fischer-palota.

Ajánlja: a **husvétii ünnepekre**

a legfinomabb illatszereket.

Magyar, német, francia és angol gyártmányokat izlőse, es-
sős és eredeti üvegekben: 20 fillértől 20 koronáig. — Valamint
minden illatot kímélve: dekanként 40—60—80 fillér. — A leg-
kisebb alku öntöző üvegekben a Parfum „Fontaine” ig 25
fillértől 2 koronáig. — A legújabb öntöző alakokat egyszerű és
Inon kivitelben.

A legjobb és ártalmatlan tojásfestéket.

Arany éremmel kitüntetve a párisi vi-
lágkiállításán 1900-ban és arany érem
Bécsből 1902-ben.

Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Schicht-szappan

„szarvas”

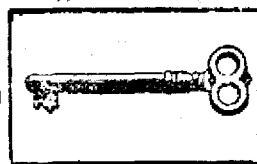
vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolesobb szappan. — Minden
káros alkatrészeketl mentes.

Mindenütt kapható!

!!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy**
minden darab szappan a „Schicht” névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!

Vendéglős urak

figyelmébe ajánlom sa-
ját készítményű Lignum
sanctum

teke golyókat

és

teke bábokat,

a legolesobb árért szá-
mitva. (Nagy készlet.)

Tisztelettel

Havetits János

esztergályos

Arad, József főherceg-ut
8. sz. Dr. Pozsgai Lajos fő-
orvos házában. 940

APRÓ HIRDETÉSEK.**Házvezetőnői állást**

keres egy intelligens fiatal nő, a ki hosszabb ideig alkalmazva volt hasonló minőségben egy előkelő idős urnál. Czim megtudható a kiadóhivatalban. 838

Ki egyéves önkéntes

akar lenni s nincsen meg a kellő iskolai képzettsége, az erre képesítő vizsgára a biztos siker reményében előkészitem. A czimet megmondja a kiadóhivatal 796

Egy használt

billiárdasztal megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 803

Egy jó karban levő

zongora eladó. Magyar utca 20. a. szám alatt. 805

Szép magas növésű

leánder és gránát bokrok olcsó áron eladók, Orczy-utca 6. szám alatt. 804

Megvételre kerestetik

egy már használt, de jó karban levő pénzszekrény. Czim a kiadóhivatalban. 802

Vendéglőben

mint üzletvezetőnek vagy főpinczérnek ajánlkozik óvadékkal ezen szakmában teljesen képzett, szorgalmas, keresztyén, 36 éves nős ember. Czim Ujterem-utca 32. sz. 4. ajtó. 821

Azonnal kiadó.

bolt és lakás az izr. templom épületben, bővebbet a házmesternél. 826

Kiadó

Lujza utca 2. számú ház, 5 szoba vízvezetékekkel minden hozzávalóval, és udvari 2 szobás lakás május 1-sőre. 824

Eladó ház.

Szemlakon, a főtéren egy sarokház, mely üzletnek alkalmas eladó, esetleg bérbeadandó. Bővebben értekezhetni Özv. Jonscu Döménénél, Bocskay-tér 6. 825

Stoll Béla.

lakatos üzletében tanulók felvételnek. 827

Ház eladás!

Nagyobb vállalkozással kapcsolatos elköltözködés miatt, az igazságügyi palota szomszédságában, a Maros-utcai 2. számú, ugyiszintén a Ferdinánd utcai 8. számú jól jövedelmező bérházak kedvező feltételek mellett eladók. Egy negyed rész előre fizetendő, a hátralevő összeg évenként 15% al törleszthető. Esetleg az egész házakat 5 évre bérbeadom. Bővebbet Kézmárky Istvánnál, Ferdinánd-utca 8. szám alatt. 852

Ügyvéd urak!

kiknek jó irnokra van szükségük, forduljanak hozzám. Nyelvképességem magyar, német, román. Popovics Traján, József főherceg ut 6. szám. 837

Intelligens nő,

ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír, házvezetőnek ajánlkozik szerény feltételek mellett. Ajánlatok a lap kiadóhivatalába kéretnek „Jó gazdaszszony” jelige alatt. 839

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Andrássy-tér 20-ik szám alatt (Weinberger János cipészüzletének tőszomszédságában) egy a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő

női kalap üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legizlésebb párisi és bécsi modell kalapokat.

Az árak meglepően olcsók.

Javításokat és átalakításokat, olcsón és a legjobb izléssel eszközölök. A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kéri

Mademoiselle Serah
(Löwenberg S.)

775 Andrássy tér 20. sz.

Terény Jenő

vegyeskereskedése a fehér csillaghoz

Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árúkból. 182

Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

Vérpiros narancs

posta-kosár 3 koronáért bérmentesen kapható

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 286

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Telephon 364. sz.

Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép javítóműhely.

Fischer Ferencz és Társa

órás és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.
(szemben a Vas-szállodával)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphopon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos áron, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 538

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb toltottakat

elismert jó izléssel

és gyorsasággal készíti

ajánlkozik házakhoz.

Szives megkeresések: Kápolna utca 2 sz ajtó 4. 265

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövőde.

Elvállal minden szerkezetű fegyver kisebb és nagyobb javítását és új agyazást-, csőbarnítást jutányos áron 287

jótállás mellett.

PAPP KÁLMÁN

arany-, ezüst- és ékszer-műhely

Aradon, Fábán-utca 12. (Bonts-ház)

Elvállal arany-, ezüst- és ékszer-munkákat, továbbá egyházi felszerelések ujonnan készítését vagy átalakítását és új-átaranyozását jutányosan és pontosan. 206

500 forintot fizetek annak, aki

Bartilla fogvizének használata mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája hüzzik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és **Krausz Elemér és Társa** drogueriájában. Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 129

ALMA

és

almamus!

Friss almát kilogrammonként 16 fillérért, igen jó almamus-to literenként 15 fillérért, ha hordót kapok megtöltésre 14 fillérért szállít 838

Johann Sternath,

postaállomás Anger, vasuti állomás Weiz (Steiermark.)

Sebesy Ferencz

asztalos mester

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalos műhelyét**

Arad, Deák Ferencz-utca 2. számú

saját házába helyezte át.

Uj otthonában a nagyérdemű közönség szives bizalmáért esedezik.

Kitűnő tisztelettel

418 **Sebesy Ferencz.**

Biedl József

szobafestő és mázó, fa- és márvány imitáló

ARAD,

Vörösmarty-u. 3. (a színházzal szemben)

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, kényesebb

szobafestést

is, valamint mázóást és mindennemű kül- és belsődi íak imitálását (floderozást) a legszebb és legizlésebb kivitelben.

Jutányos árak

mellett. Elvállalom lakásoknak poloska és férgmentessé tételét, teljes jótállás mellett. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 137

FISCHER SAMU

uri és női cipész

Aradon, Weitzer János (volt Templom-u.) 15.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legujabb divat szerint és legjobb anyagból készítve, jutányos árak mellett. 150

Fő törekvésem oda irányul, hogy ugy mint eddig, továbbra is a t. rendelőim állandó bizalmát kiérdemeljem.

Javításoknál a legnagyobb gondot fordítok.

Ponta Vazul

egyenruha és uri szabó

Aradon, Pécskai-ut 6. szám.

Készít mindennemű egy nruhákat pontos előírás szerint, ugymint ural ruhákat a legujabb divatu szövetsből és sikket szabás és jutányos árak mellett. 138

Dengelegy Ferencz

uri szabó

Aradon, Templom- és Kazinczy-utca sarok.

Ajánlja magát a n. é. közönség figyelmébe mindennemű **uri öltönyt** mértékszerinti elkészítésére a legujabb divat szerint, jutányos áron, pontos és csinos kivitelben. 305

Epilepsia.

Aki epilepsziában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwann-Apotheke, Frankfurt a/M.** 3748

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a **mű- és díszfestészet** terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arczkép, táj- és genreképek művészi kivitelben való megfestését. 588

Vázlatok és költségvetések kiváratra készítettnek.

Feltűnő újdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

HUSVÉT

Alkalmi Cikkek.

Husvéti Tojások
Husvéti Nyulak
Husvéti öntözők
Bel- és külföldi illatszerek
Parfümök.

Férfi Divat Osztályból.

Fehér és színes Ingek és egyéb fehérnemű
Divatos tavaszi kalapok és sapkák (Szalmakalapok is!)
Nyakkendők
Harisnyák
Zsebkendők
Keztyűk
Esőernyők
Sétabotok
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Női Divat Osztályból.

Blúzok
Női fehérnemű
Fűzők (miderek)
Női napernyők
Esőernyők
Harisnyák
Zsebkendők
Zsüponok
Czérna és Glaszé keztyűk
Övek
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Gyermekek részére.

Gyermekek Fehérnemű
Fü-öltönyök mosó-anyagból és szövetből
Leányka-öltönyök mosó-anyagból és szövetből
Kalapok és sapkák (Szalmakalapok is!)
Gyermekek napernyők és esőernyők
Gyermekek keztyűk
Gyermekek Patent-harisnyák
Gyermekek zoknik
Gyermekek zsebkendők
És a lehető legnagyobb választékban:
Czipők.

Különféle.

Husvéti ajándékok a bőrpar, a bronz, a kínai ezüst, a porcellán,
majolika és üvepipar terén.
Valódi schönfeldi porcellán áruk
Gyermekek-kocsik!
Szőnyegek
Ágy- és asztal-terítők
Nyári játékok gyermekek részére
Bőröndök
Utazási Cikkek.

Vidéki rendelések 12 óráig belül intézhetők el a legnagyobb gondal! — Ajánljuk tisztelt vidéki és megyei
közönségünk figyelmébe **324** számú telefonunkat!

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.